

VISŲ VARDU

BEN. BABRAUSKAS, Cicero, III.

Tai buvo bene 1935 metai, ir man, 25-rių metų jaunuoliui, atrodė, jog tais metais Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininkas išdavė literatūrą. Tada tai Vincas Mykolaitis Putinas, pirmasis ryškiausias tikrosios poezijos kūrėjas ir kovotojas dėl literatūros autonomijos, rašytojų organe "Literatūros naujienose" paskelbė netikėtą straipsnį, kur hitlerininkų grėsmės lietuvių tautai ir Lietuvai akivaizdoje kvietė mūsų rašytojus pakilti "grynosios" literatūros reikalui ir eiti tėvynės gelbėjimo keliu. Šiandien man atrodo, kad tai buvo tikras tautos vado balsas ir, jeigu visi mūsų meno ir mokslo broliai tą balsą būtų pagavę, lietuvių tautos kultūros reikalai nūnai būtų atsidūrę kitokioje padėtyje. Per 5 metus galėjome suspėti išiešti ir žodyną ir enciklopediją, ir tautosaką ir istoriją; perkelti saugion vieton ne tik aukšą, bet ir kultūrinės vertybes; ir — bene svarbiausia — parengti ir teisiškai sutvarkyti sąlygas mūsų kultūrai ugdyti už Lietuvos ribų. Šiuo atveju mūsų tautos veteranai, profesoriai, rašytojai nebūtų šiandien priėmę prie šiuotos koto. Visi stebime nuostabių suomių tautos išsilaikymą bolševikų replėse. O jei būtų paklaustyta ano mūsų tautos balse, kiti stebėtusji nū lietuvių tautos kultūros gajumu ir gal neleistų šitokiai tautai tiek ilgai būti slegiamai bolševikinio košmaro.

Pasakydamas apie naująsias Bernardo Brazdžionio poezijos knygas, sąmoningai pasitelkiau šią įžangą: naujausiu, kad panašiai atsiras ir šių dienų literatūrinio jaunimo tarpe tokių, kurie aktualu, kovingai, giliai patriotinį mūsų dainiaus balsą bandys navedinti poezijos išdavimu. Iš tikrųjų tas balsas yra šurpu perverias šauksmas, kuris turėtų pasiekti ne tik poezijos mėgėjų šeimą, bet surpurti aptunkančią mūsų visuomenę, sukrėsti tarpusavio žodžių kautynėse apakusius mūsų politikus.

"Didžioji kryžkelė" — taip pavadintas naujasis Brazdžionio poezijos rinkinys — yra gyvojo mūsų dienų lietuvių balsas, atsietas nuo betkokio asmeniškumo: tai reikiškas tautos skausmas, tai gimtinės ilgesis, tai skelbias pasauliui ir jo vadams artėjant dvilyktą.

Jautriausiais nosmais ateina į mus Tėvynės skirtas skvyrus "Brangieji akmenys". Tie brangieji akmenys tai Lietuvos "lietuvių laukų melsvasis amietistas", "smaragdo bangos Baltijos", "kalneliai — perlai", "Augštalčių klonius veidrodiniai ežerai". Ir marių platumoje, ir bundančioje pavasario žemėje, ir skrendančio paukščio giesmėje poetas rezū tėviškės žvaigždes, girdi mūsų artojo nuotrauktos dainos aidą. Tokie eilėraščiai, kaip Rugsėjo paukščiai, Sugrįžimas, Rudenio vėjai, nesuvaldoma suestvynė valia, tarsi ledo lyčių jėga, plėšys tavo gal jau vėstančią širdį.

Vaiskiausiu tautnės dienų prisiminimai, prisiminimai, kyla su iš tėvynės skrendančiomis gervėmis, prisiminimai, nešą rožių kvapą, prisiminimai, skambą varnais Vabalninko, yra nepalankiamos tėvynės meilės liudininkai, žadina ir kelia patriotinę tremties poeziją. Dava nepalyginama širdies atnaša tėvynei, poetas turi teisę klausiti savo tremties brolius:

Ar nešat jūs, plačiam pasauliui,
/lyje paklydę broliai,
Jos vardą, jos gyvybę ir jos
/garbę širdyje?
Artėja tėviškės dienų pakranės
/tės atitolę...
(O jūs vis tolote, vis tolote,
/dėja...) 43

Mūsų poetas neaklas už tėvynės ribų esančio pasaulio grožiu, nekūriąs jo garsui. Pažyžiaus, kurį poetas lankė 1948 — 49 metais, cikle pagarbiam prikeliama iš žemės miego prancūzų žodžio meistras: Voltairas, Rousseau, Baudelaire. Toji pasaulio kultūros sostinė, kur tuo metu buvo paklydęs pirmasis "pasaulio pilietis", Lietuvos su-naus tačiau nepavergia:

Ne, niekuomet tu nebūsi
/saulio pilietis
Be tėvynės sodybų žalių, be
/tėvynės dangaus,
Svetimais negalėsi Fontaine-
/bleau sodų sodais gėrėtis
Ir klausyt, kaip varpai Char-
/tres katedros gaus. 78

Poetas nebe šiandien pasiekęs jau tą laipsnį, kada net ir asmeniniai ar šeimyniniai motyvai poezijoje pasidaro universaliūs. Kaip "Svetimu kalnu" rin-

Bern. Brazdžionis

kinyje eilėrašties Atsiskyrus ar "Krintančių žvaigždžių" Laimės namelis, taip čia Kalėdų dovanos yra ne kas kita, kaip gana intymūs poeziniai laiškai žmonai, o tačiau jie pačiu savo subtiliu nuosirdumu tarsi objektyvizuojasi, asmeniškumą palikdami šalyje:

Tau Kalėdoms dovanų salo-
/nai siūlo
Tartum pasakų princesei ba-
/tukus,
Išrašytus aukso — ir sidabro
/siūlais...
Bet kaip eisi tu su jais trem-
/ties takus? 83

Arba štai šitokiame ketureilėje, kur poetas sugretina savo vardą su prezidento vardu, toli gražu slypi ne maniera savo pavardę įrašyti į eilėraščių, kaip kad buvo mada mūsų poezijoje 1930—35 m., bet kur kas gilesnė alegorija, reiškianti, jog mūsų epochoje dvasią uždengė sumedžiagėjęs kėnas:

Tą dieną aš ir Eisenhoweris
incognito aplankėm UNO
/rūmų.

Reporteriai bagavo prezidento
/to šypseną maloniai.
Paskui toj vietoj, kur stovė-
/jau, laikraščius radau tik
/foto aparato lempos dū-
/mus:

Kazin koks milžiniškas silue-
/tas uždengė pasauliui ne-
/pažįstamą Brazdžionį. 87

Politiniai eilėraščiai

Ypačiai aktualūs yra "Didžiosios kryžkelės" politiniai eilėraščiai. Kitam poetui patį jau politinio eilėraščio sąvoka atrodytų nepriimtina, t. y. me-

Bern. Brazdžionis

Po kraujo kryžkelių

Tada, kai artinasi vasaros vidurienis,
Sunkus ir pilnas begalinės tvankumos,
Kai piemenys, bandas palikę, nebebudę, nes
Jie jieško poilsio šešėliuos ir namuos,

Tada, kai laukia žemė vos alsuodama
Dangaus malonės debesio pirmų lašų,
Kai alpsta gėlės, kaip širdis pro nuodėmes,
Ir aš, pailsęs, savo kryžių vos nešu,

Mąstau: — Ak, Viešpatie, ak, Viešpatie, man rodosi,
Kad niekad vienas Tavo žemėj nebuvau, —
Nei žingsniuos kidikio ir nei jaunystės soduose,
Ir nei tada, kai žemės meilę dainavau, ...

Tikiu: regėdamas besiplakantį ilgęsi,
Tartum iškritusį iš lėdo paukštį be sparnų,
Sunkių žmogaus tremties dienų tvankoj suvilgys
Viltim sugrįžtančiųjų tėviškės dienas.

Ir vėl matau, kaip dega židinio ugniakuras,
Ir vėl renkas vėlės mirusios šeimos
Tada, kai artinasi geras ir laimingas vakaras,
Po kraujo kryžkelių ir begalinės tvankumos.

niškai negalima sudoroti. Brazdžionis šioje srityje nebe naujokas: prieš 20 metų išėjusioje "Krintančiose žvaigždėse" tiesiog be ceremonijų buvo pridėtas prieantraštis: "...religiniai, socialiniai, politiniai, ekonominiai... eilėraščiai. Sensacingiausias tenai buvo eilėraščių SOS, kuriame religiniai, politiniai ir ekonominiai momentai, lygia dalim pindamies, vienas antrą stiprino ir ryškino.

Jei tenai politinis momentas tenkinosi Lietuvos "vidaus reikalais", tai dabar visu veržlumu jis eina į tarptautines sferas, įskiriant vyriausijai šios rūšies organą UNO. Išties šio rinkinio skyriai "Griuvusių gėlės", "Ekskursija į UNO" purto pasaulio valdovų sąžinę. Bene didžiausia ekspresija ir giliausias sarkazmas sukaupintas eilėraštyje, vardu Raudonoji jūra. Jeigu šitoks eilėrašties būtų paskelbtas amerikiečio poeto, jisai, be abejonės, sukeltų nemaloną audrą didiesiems žemės reikalų tvarkytojams.

Puslapis po puslapio pro tave kraupiais vaizdais praeina pastarojo dešimtmečio politikos didžiosios stotys: Casablanca, Jalta, Teheranas, Potsdamas, Bermudų salos. —

Tautų krauju pasrūvus leidos
saulė Krymo,
...kai jachtą jų šilkinę supo
/sutema. 35
Ir Karabache kraujas krito
/kaip rasa,
...ir siautė Nemuną kraupi
/mirties tamsa... 36

Koks keistas, nes neįprastas, bet stiprus, tiesiog veriantis tas vaizdas — "kraujas krito kaip rasa"!

Kartais poetas iš audringo pereina į familiarių toną, kurįuo ne be ironijos vis kreipiasi lyg į pokalbį partneri, žodžiais "mano mielas", o tie žodžiai nuogiau vis ir nuosėdų atidengia diplomatijos veidmainystę:

O tautos? O valstybės?
— "Atleik, mielasios, vo me-
/tu!" 34

Kai melbes politinių dienų
trivėsius poetas iš amžių
patekęs pažvelgia į pasaulio
priešais jį likimą ir kankinimą
tremties pėdsakus ir šaukniū
vėjų kovą laukia, mes pėrimės
tėkin klasiškai tvru, kad ir "oo-
/fėfėfė" charakterio. poezijos
kūriniu Zolė (37—38).

Neskaitys, deja, Churchillis
Brazdžionio

"Griuvusių gėlių" cikle atgy-
ja išgyventieji karo prisiminimai, kuriuose lig padangių kyla

skausmo gėlės skleidžiančios
žiedą, prakeiksmu žydingi (25).
Čia grįžta vėliakos "Ženklių ir
stebuklų" laikotarpio poetas —
tai grūmojys, tai sarkazmu lai-
minys, tai per kraštus liejās
įvairaus pavidalo jausmus, kaip
ir tos eilutės, nebetelpiančios
sukirptuose posmų rėmuose:

Zydek, vynuogės, juodoj
/pakrantėj Krymo, tartum
/kraujas nužudytų milijon-
/nų.

Zydek, šėtono šypseną, po
/Kremliaus drebančią žvaig-
/ždę,

Zydek, Volga, ir didžiokis
/tu, aptemdžius garbę fa-
/raonų,

Zydek, tankai, Raudonojo
/aikštėje taikos tirny 26

Neskaitys Nobelio literatūros
premininkas Churchillis, tas
"drąsių piratų laivo", nuskand-
nusio Atlanto chartą, kapito-
nas, dvigubo mūsų laureato
Brazdžionio poezijos ir neris
jo giminei dedikuotų lietuvių
poeto ištarmės grausių posmų:

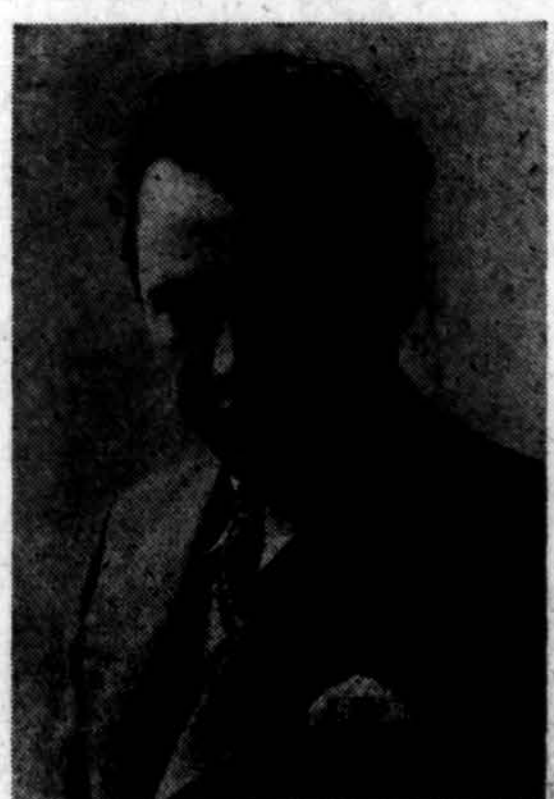
Zydek, buvusių karo vadų
/atsiminimų knygos,
Ir neškit bankan šilingus,
/kaip skausmo ašaras su-
/rias —

Gyvena jūsų mirčiai atiduot-
/tos tautos, —

O atpildas ir jus suras,
Ir jus
Visus
Suras. 26

Bet ar šitokie posmai nekelia
mūsų pačių beviltiškai smun-
kančios tautinės nuotaikos?

Jeigu visi mūsų poetai būtų
atsigręžę nuo didžiojo tautos
rūpesio, tai vien jau šis Lais-
vės ir Teisybės šauksmas, vien
jau tas Bernardo Brazdžionio
balsas, einas ne tik lietuvių po-
eto, ne tik lietuvių tautos, bet
visų pasaulio išduotųjų parduot-
tųjų ir nubranktųjų vardu, at-

Benediktas Babrauskas

remtų visuomenės priekaištą
mūsų rašytojams.

Visų mūsų pilietinė pareiga
šiandien yra liudyti Lietuvos
užėmimą tyrinėjant JAV
Kongreso komitetui. Kai poetas
Brazdžionis sausio 3 d. Draugo
romano premijos vakare skaitė
Sibire mirusio tremtinio liudijimą, tūkstantinė klausytojų mi-
nia išgyveno šurpiaušią, bet
kartu ir pakiliausią nuotaiką:
šurpia, nes tai buvo balsas po
žeme gulincio žmogaus; pakilia,
nes tas balsas, einas "pro lavo-
nus, pro grabus", buvo ne tik
liudijąs, bet ir įspėjęs patį tar-
dytoją: "...ant sąžinės ir tau,
missis Amerika..."

Neįregistruos gerbiamas Ker-
stenas pastarojo liudijimo, bet
tautos poetas, viešai šitokiū bū-
du fiksuodamas politinę tautos
sąmonę, gyvai skelbia, jog mū-
sų tauta, bandoma laidoti, te-
bėra gyvai gyva.

Tauta su poetu

Kaikam, beje, seniau atrodė
Brazdžionis perdaug jau pasinė-
ręs į "bibliškas meditacijas",
o visdėlto aktualiesnio, gyvesnio
ir populiarnesnio poeto už Brazd-
žionį mes dar neturime. Tauti-
nės šventės, minėjimuose, mo-
kyklų vakaruose jo poezija ne-
užima nuo scenos. Pas mus
Chicagoje viena senųjų Ameri-
kos lietuvių vedama radijo sto-
tis kone kasdien pradeda trans-
liaciją mūsų vis ir nauju Brazd-
žionio eilėraščių.

Pirmą kartą 1930 m. pasirodęs Kauno universiteto salėje,
aktualiomis poezijos temomis ir
originalia ju išraiška, Brazdžio-
nis iš karto išsiskyrė ir patraukė
akademinių jaunimą savęs pi-
nuo, to laiko atėjo jau trečioji
mūsų studentų karta, kuriai ne-
tik nebežinomos anų laikų po-
puliariosios studentų dainos, bet
geriausiasia negirdėti ir jų au-
toriai — Alijošius, Inčiūra, Miš-
kinis. O reikėjo tik būti šių Ka-
lėdų metu Chicagoje įvykusiose
studijų dienos, kad išgirstum,
kaip iš įvairių miestų suvažia-
vę studentai — visi kaip vienas,
niekieno neparaginti ir nevado-
vaujami, spontaniškai užtraukė
Meškiuką Rudnosiuoką... Tai
buvo jų "studentiškoji daina",
jų lietuvišką vaikystę išvedusi
į pasaulį ir šiandien pro šurpius
įvykius iš skaidrių laiko tolių
prikelianti jiems gal vienintelį
gyvą jų poetą Bernardą Brazd-
žionį.

Kad poezijos nemėgėjų turi-
me daugiau negu reikia, tą liū-
dina faktą teks paliešti kitu at-
veju. Betgi šie būtų nesąžini-
ninga nutylėti tikrai istorinį
rekordą, kada vienam literati-
nos vakare — 1954 m. sausio
3 d. — buvo išpirkta net 100
egz. Brazdžionio poezijos kny-
gos "Didžioji kryžkelė". Pirkė-
jai buvo, deja, ne tiek senieji
poeto mokslo draugai, anot Mai-
ronio, "greit į žmones išėję", o
kaip tik daugiausia tas mielas
naujausias laidos mūsų akade-
minis jaunimas, kuris ryžtingai
su mumis eina Lietuvos keliu.
Ne be reikalo poetas prieš 10
metu antrą rinktinę knygos
"Per pasaulį keliaują žmogus"
leidimą paskyrė "idealiajam
mano tėvynės mokyklai jauni-
mui, kurio krūtinėje daugelis
šių posmų rado gyvą atgarsį".

Prašas

Kad Bernardas Brazdžionis
yra vienintelis iš gyvųjų mūsų
poetų, turis pranašą vardą, yra
faktas, kurį ir nenorėdams tu-
ri pripažinti Gustaitis ir Negu-
staitis. Ir tai ne nuo šiandien ir
no nuo okupacinių laikų. Dau-
giau kaip per 20 metų nevieno
tatai buvo pasakyta, antariant
Brazdžionio poeziją: tarytum
(Nukelta į 2 pusl.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Architektas Jonas Mulokas
savo paskaitoje Liet. Studijų
institute kėlė mintį organizuoti
premią lietuviškam architektū-
ros stiliui ugdyti. Jis sakė tam
reikalui ir lėšų yra suradęs. Kal-
bėdamas apie lietuvišką moty-
vą modernioje statyboje, jis pa-
brėžė, kad šiandien yra labai
patogus laikas į lietuvišką
motyvą architektūron, nes se-
noji arka, kuri tokį lemiantį
vaidmenį yra suvaidinusi archi-
tektūroje tūkstančiais metų,
šiandien geležies ir betono dė-
ka yra nustojęs savo konstruk-
tyvinės reikšmės ir yra tapusi
tik ornamentu. Šiandien ir be
arkos galima apdengti dideles
erdves su geležimi ir betonu.
Konstrukcijos dvasia tuo būdu
labai priartėjo senos medžio
statybos dvasiai. Tai matyti
didž. architektų kūriniuose.
Pritaikant įvairių tautų moty-
vus Amerikos statybai bus ga-
lima greičiau pasiekti, kad Ame-
rikos statyba nebūtų vadinama
Anglijos kolonija.

Apžvelgdamas Lietuvos archi-
tektūros raidą prelegentas
rado, kad liet. architektūra ga-
na toli siekė į rytus. Daugiaus-
siai išsivystęs ir daugiausiai ži-
nomas yra Lietuvos barokas.
Vysk. Karosas važiuodamas iš
Rusijos Lietuvon atskirdavęs
kur Lietuva prasideda iš bažny-
čių stiliaus. Vilniaus barokas
yra lieknėsniš už Vakarų baro-
ką. Lietuvos sen. architektūrai
ypač būdingas yra Gardinas.
Lietuviškas koplytstulpis turi
savybę labai senų liet. arch.
užuominų. Iki šiol pagal liaudies
elementus nedaug kas buvo sta-
tyta. Šios studijas įvedino Jaro-
ševičius, Galaunė, Varnas ir Jo-
nynas. Prof. Dubeneckis pasta-
tė Karmėlavos ir Betygalos baž-
nyčias.

• Dr. Steponas Biežis knyga "Bū-
kite sveiki" jau pasiekusi kny-

Dr. Steponas Biežis

gų rinką. Joje yra pagrindinės
žinios apie darbą ir poilsį, apie
ligas, vaistus, maisto rūšis,
apie mineralų ir vitaminų reikš-
mę žmogaus sveikatai, apie ko-
jų venų išsiplėtimą, nevirškinimą,
sužeidimus, augstą kraujo
spaudimą, cukraus ligą, plaučių
uždegimą, ligonio nuotaiką, pla-
čiau rašoma apie širdį. Veikalas
praktiškas, parašytas lietuvių
gydytojų, kuris rūpestingai se-
ka naują medicinos pažangą ir
turi gerą patyrimą.

• Kazimiero Barėno novelių
rinkinys "Giedra visad grįžta"
jau pasiekė Chicago. Šią nuove-
lių knygą išleido "Tremtis". Vei-
kalas turi 215 puslapių ir jame
yra novelės: Pusbernis ir pus-
mėrgė, Keliukas, Balandžiai,
Duobė, Veidai už lango, Medis,
Mano dėdė Vaitiekus, Teta Ka-
rolina.

• Žurnalistas Jonas Vaidelys
spaudos atgavimo 50 metų su-
kakčiai paminėti, ruošia lietu-
vių periodikos bibliografiją, ku-
ri apims visus, tame laike išė-
jusius lietuvių laikraščius, žur-
nalus iki paskutinių dienų. Dar-
bas jau pradėtas.

• Dr. Ona Labanuskaitė, kal-
bėdama apie tremtinių uždavi-
nius Liet. Studijų institute dau-
giausiai pareigų uždėjo šeimai.
Pasigaudama anglų priežodžio,
"mano namai yra mano pilsis" ji
kėlė mintį, kad šeimos židiny-
s turi būti tautos išlaikymo tvir-
tovė. Visus išieivų uždavinius ji
sugrupavo į keturias grupes: lie-
tuvybės išlaikymas, Lietuvos va-
davimas, tarpusavė šalpa ir ren-
gimas medžiaginio bei dvasinio
turto Lietuvai. Beveik nelies-
dama trijų uždavinių prelegen-
tė visą dėmesį skyrė lietuviybės
išlaikymo klausimui. Šalia šei-
mos, laisvos organizacijos turi
tęsti tą patį darbą, kurį liet.
organizacijos dirbo prieš nepri-
klausomybės atgavimą. Jos turi
būti žaismingesnio tipo Vargo
Mokykla. Liet. spauda, nors gau-
si, bet nepakankamai eina šauk-
lio pareigas tautai. O šaukliai
suvaidino lemiantį vaidmenį liet.
tautos prisikėlime. Stipriai pre-
legentė pasisakė už reikalingą
išlaikyti gryną lietuvių kalbą.
Esminė išauklėto žmogaus žy-
mė, kad jis turi gerai mokėti
savo gimtąją kalbą. Organizaci-
nė srityje, pasak prelegentės,
dar beveik visos dirvos neartos.
Teatrai perdaug laukia mēcena-
tų ir žadėdami tik tada padaryti
stebuklų. Reiktų pirmiau pa-
daryti stebuklų, tai nereikėtų
mecenatų. Chorams trūksta
kompozitorių kūrinių. Prelegen-
tė yra nuomonės, kad Liet. Ben-
druomenė negerai pradėta orga-
nizuoti. Pirmiau būtų reikėję
susiorganizuoti tremtiniais, tai
senieji patys būtų atėję. Pasak
prelegentės, tremtiniai Ameri-
koje pirmąjį rytą išlipo iš lovos
kaire koja ir dar iki šiol ne-
atsistoję ant dešinės.

• Pulgis Andriusis iš Aust-
ralijos rašydamas reiškia pasi-
tenkinimą "Draugo" rodomu
dėmesio literatūrai. Jis rašo:
"Jūs konkursai jau duoda vai-
sius; iškėlėte keletą naujų pa-
vardžių, manau, jų bus ir dau-
giau... Varykite vežimą ir to-
liau, nes apie mūsų kultūrinis
žygius tikrai "Drauge" gali pa-
tirti... Man atrodo, dabar svar-
bu tikrai integruojantys žygiai,
kompetetingi rašiniai, kultūri-
niai, nes mes patys esame des-
integracijoje, draskomi ir gaba-
lėlius, taigi visa, kas mus nors
akimiriai grąžina į lietuvišką
pilnybę — visų laukiama dova-
na kūryboje". Rašytojas nepa-
lankiai atsliepia apie perdėta
partiskumą bei blūdiškimą į pa-
gonybę ir t. p.

• Dail. Ada Korsakaitė, gyv.
Kalifornijoje, dail. V. K. Jony-
nas ir dail. R. Viesulas su savo
darbais dalyvauja Philadelphia-
jos Print Club surengtoje lito-
grafijų parodoje. Korsakaitės
išstatyta — "Sv. Kristopas", Jo-
nyno — "Saulė" ir Viesulo —
"Vėkaras". Paroda skirta iš-
imtinai litografijoms. Pažymė-
tina, kad Philadelphiajos Print
Club yra žinomas šiame krašte
kaip viena iš vadovaujančių in-
stitucijų grafijos mene.

Be to, dail. R. Viesulas da-
lyvauja Portlando, Maine, meno
parodoje Sweat Memorial Art
muzėjuje su litografijomis "Pon-
tius Pilatus" ir "Poilsis" ir Long
Island Art League parodoje N.
Yorke. Išstatydamas "Gitaris-
tas" ir "Audringa naktis".

• Antano Miškinio lyrika. Jo-
nas Aistis paruošė spaudai po-
eto Antano Miškinio eilėraščius,
vienoje knygoje, kurioje įeina iš-
ėjusieji rinkiniai ir padreiki
eilėraščiai, eje periodikoje. Be
to, J. Aistis duoda ir platų įva-
dą. Išleidžia "Terros" leidykla.

VISU VARDU

(Atkelta iš 1 pusl.)

biblinis pranašas... lyg pranašas... pranašas tonu... ir pan. Ir patrai poetas "Viespaties žingsnių" rinkinyje 1942 m. tarė:

...tu vėl kaip pranašas /jauties, Skaitai žvaigždžių slaptingą /rašta, Vidudienio lyra.

Poeto pranašo savokos nesu-praskim naiviai. Poetas pranašas, žinoma, nėra koks čigonų ar apatridų veislės spėjikas: jo misija yra judinti tai judinti savo tautą, kartais keliant vil-tį ir teikiant paguodą, o kar-tais pranešant rūškanų dienų artėjimą.

Palikę "Didžiosios kryžkelės" pranašinguosius žodžius arti-mos ateities lėmimui, šiuo tar-pu, turėdami jau pakankamą laiko nuotolį, pažvelkime, ką poetas yra pranašavęs prieš 18—20 metų. Tada poeto prana-systės neveniam skentikui gyl-atrodė tik išpūsti žodžiai, o šian dien turime konstatuoti tota-linį jų išsipildymą ne tik tau-tinėje, bet ir tarptautinėje plot-mėje:

Grius valdžios kaip blankus /šešėlis, keisis kabinetai, Ir milijonų bankai bankru-tuos, Užges elektra Liverpuly, Bos-tone, užges Maskvoj, užges /Kaune, užges ir Nazarete, Patamsy tautos nematys tau-tos.

Ženklių psalmė. Per p.k.žm., 139

Prieš artėjantį ir juodą de-bešį regiu, Priešais dangų, plėšiantį ug-nim, Aš regiu balandį baltą ir ver-/kiu, Ir pasaulis visas verkia su-/manim.

Debesis, tautos apnešęs pek-/liškų kvaitu, Baigia nešt, jau baigia nešt /visas žemes.

Balto balandžio mįslė. 145 Ateina valanda baidi ir pa-/skutinė, Sustaugs levai, sustaugs si-/renos fabrikų, ir sostinės /nuverčiamos sustaugs...

Žmogaus stebuklas. 148 Praeis respublikos, praeis /monarchijos, praeis kom-/partijos ir diktatūros, Praeis pasaulis visas negra-/žus, Ir bus pajudintos dangaus /galybės, grius namai ir /mūrai, Ir mano pragaištingas pra-/našavimas pražus.

Girkite Dievą. 143 Visa tai poeto pasakyta prieš 20 metų, kada pavieniai mūsų piliečiai ir tautos vadai planin-gai sau plušėjo, rinkdami skied-ras ar statydami medžiaginius pastatus, kad būtų karui kas sugriauti, — dvasinę statybą atidėdami vis "geresniems lai-kams". Ar bereikia dar įskai-miau formuluoti išvadą, būtent, kad pro poeto akinius toliau matyti negu pro valstybės ar visuomenės vado?

1939. IX. 1, pirmajam antro-jo karo šūviui nuaidėjus, poe-tas skelbia išsipildymą psalmė, tariant praneša visų ankstes-nių pranašysčių išsipildymo valandą:

Tariau: valdovai, jūsų sostai /braška, Greičiau, greičiau apleskit /jų papėdę! O ne valdovai buvo ten, tik /lėlės vaško, Ir šiandien jos tenai negyvos /sėdi. 181 Po metų, tamsią Lietuvos 1940 rudens naktį, patriotizmo kupinai eilėraščio "Bėgimas

iš tėvynės" poetas skelbia greit ir plačiai pagsarsėjusią ištarmę, be abejo, ir šiandien tebeguo-džiančią lietuvių širdį tėvynėje ar už jos ribų: "Žus visam pa-saulyje komūna" —

O praeis, tikiu, praeis visa /komūna, Praeitis — kaip kryžius kris /kapuos, Bus pasaulis duotas žemės /sūnui Jį statyt, valdyt ir meile /puoš. 205

"Nustok rašęs lyriką..." Didį būtų nelemtis mūsų poe-zijai, jeigu poetas būtų "paklau-sęs" žinomo mūsų kritiko, lite-ratūros daktaro, kuris anamet Vokietijoje patarė Brazdžioniui pakeisti žanrą — mestis į epą. Tuo norėta pasakyti, kad poe-tas jau Lietuvoje išbaigęs savo lyrikos šaltinį ir, nenorėdamas savęs kartoti, turis eiti į poemos žanrą. Brazdžionis turi ryškų ir būdingą savo stilių, kurį, savaime aišku, jis pats "kartoją", o kiekvienas kitas turi lenkti iš tolo, nenorėdamas pakliūti į "brazdžioninę mokyklą". Betgi nuo savo stiliaus autorius ne-pabėgtų juk ir poemoje...

"Didžioji kryžkelė" yra jau trečioji Bernardo Brazdžionio poezijos knyga, sukurta ir iš-leista tremtyje. Palyginę su stipriausiais Lietuvoje pasiro-džiusiais jo rinkiniais šiandien galime tvirtinti, kad kiekvien-tą knygą — lygiai ir šia ap-tariamoji — paliks po gerą pluoštą tokios poezijos, kuri su mū-sų karta neišnyks. Ir ar tik ne-susidarys stambiausias tokios rinktinės poezijos pluoštas iš tremtyje gimusių rinkinių? Kon-krečiai, pvz., "Svetim! kalnai" ar nebus davę daugiau už "Ženk-lus ir stebuklus"? Va, ir "Di-džiosios kryžkelės" tokie klasiš-kaų skaidrūs ir turtingi poezijos perlai, kaip Sodininkas ar Pes-mistas, didina gausią Brazdžio-nio "lyrinį personažų" šeimą (neregys, mūrininkas, sužadė-tiniai, pasmerktasis myriop ir kt.).

Į nemirštamos religinės B. poezijos ankstesniasias gretas rikiuojasi gilaus susimastymo kupinas, gamtos gyvybės alsuo-jas, šviesią tėviškės viziją nešąs eilėraštis "Po kraujo kryžke-lių" kurį reikėtų paposmiui cituoti, todėl jis čia šalia spaus-dinamas išsitas. Tai autentiško mūsų laikų Dovydo gyvos mal-dos žemiškoji išraiška.

Plati ir gyva Brazdžionio poe-zijos tematika. Šalia patrioti-nių, politinių eilėraščių poetas lyrikas pateikia reto giedrumo ir plastiškumo gamtos vaizdų: Padės ten laikas, po dienos pailsės, Svečioj pakalnė vakaro irk-/lus, Dangus saulėleidžiu į upės veidą pilsis, Lizde paukštėlis giesdamas /priglus. 55

Gaila, dienraščio rėmai nelei-džia pažvelgti į formos daly-kus. Brazdžionis seniai jau iš-ėjo iš tos studijos, kurioje įsė-koma poetinės pozos bei išraiš-kos įmantrumo. Poetas stiprus ir išlygintas pasirodo klasiniu paprastumu:

Eina per pasaulį verkdama /tiesa, Ir pro neteisę niekas jos /nemato 8; gausis netikėtai, kartais net grotestiškais, vaizdais ar pasakymais: Ir tau, juokingas vėliau, ant /bokštėlio Notre Dame, Ar tau nesisuka, į žemę žiū-/rinčiam, galva?... 69; skambus aliteracijomis: Dalaus dalia aš jo dalios... 19 Ir duoda dieną dingę debesy /dangaus... 48 Aukso ašaras augšto dan-/gaus... 53;

KRONIKA

● Lietuvių vaistininkų veikla. Amerikos lietuvių vaistininkų gyvenime 1953 m. buvo ypatingi tuo, kad pirmą lietuvių vienuolė pranciškietė sesuo Ag-nina Židanavičiūtė gavo farma-cistės teises ir tapo mūsų kole-gė. A. Židanavičiūtė Los Ange-les mieste dalyvauja ateitinin-ku veikloje. Kaz. Jonaitis, Chi-cago, Ill., laimėjo golfo čempio-ratą. Vl. Karpuska vadovauja Chicago lietuvių šachmatų lo-žės sekcijai. Ant. Kartanas Chi-cago platina lietuvišką spauda, pardavinėdamas lietuviškus laik-raščius savo vaistinėje. Kaz. Kušleika, Omaha, Nebr., priside-dė prie steigimo ir palaikym-plio PLB. Mv. Liaugaudas, Ci-cero, Ill., remia aukomis Vasa-rio 16 gimnaziją. J. Lukoševičius, Brazlijoj, yra Sao Paulo Lietuvių tarybos prezidentu na ryls. A. Mačius, Melrose Park, Ill., dar jaunas būdamas pradė-jo reikštis lietuvių visuomeni-niam gyvenime; nors šiandien jau yra perėjęs septynias dešimtis metų, bet renka istori-nę medžiagą iš vaistininkų gy-venimo, ją meniškai iliustruoja, taipgi rašo į laikraščius. J. Ma-kauskas yra ALB New Yorko apygardos valdybos reikalų ve-dėjas. Kaz. Mažonas, Clevelan-de, Ohio, stambia auka parėmė Vasario 16 gimnaziją. Gal. Plau-simaitis, Chicago, Ill., vado-vauja skautams. Vyt. Skrinška, Worcester, Mass., pirmininkau-jia biznierių ir profesionalų są-jungai. Ant. Tulys, St. Peters-burg, Fla., kuria grožinę litera-tūrą.

Farmacijos studentai: Alg. Gamziukas Buffalo un-te gavo stipendiją. Kaz. Kazlauskas, Philadelphia, Pa., studijuoja Temple un-te ir vadovauja sport klubui. Roz. Šomkaitė, Brook-lyn, N. Y., studijuoja Šv. Jono kolegijoje, yra ateitininkų I raštininkė.

—Vaist. V. Petrauskas

Įdomus ir rimas, kaip va: pyp-kutės — tepuku ties (67), srovė — stovė — (likusi pusė žodžio —damos nukelta į kitą eilutę. 80). Poetas, kaip sakytą, tį įmantrų negaudo — "pa-tenka" jį tarpais su mintimi savaimė.

Bernardo Brazdžionio "Di-džioji kryžkelė" chikagieškos Ter-ros leidyklos gražiai išleista, 112 psl., kaina 2 dol. 50c. R. Vie-sulo viršelio aplankas pat-rauklus ir kultūringas santūru-mu: medis, pora gėlyčių ir de-besėliai. Nieko gyvo, o tačiau toks gyvas!

Dr. Vytautas Avizonis, M.D.

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Tel. Murray Hill 8-8677
VALANDOS: Susitarus — ketv. ir šešt. nuo 5 iki 8 v. v.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Tel. Long Beach 7-3710
Susitarus — pirm., antr., treč. ir penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE
2555 West 47th St.
CHICAGO 22, ILL.
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki \$10,000. Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame auštus dividendus.
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAFayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuosimėlio

● J. Ambrazevičiaus, S. Skrup skelienės ir A. Vaičiūnaitės "Nau-jieji Skaitymai" sudaro 224 pusl. knygą. Tai jau IV patai-sytas leidimas, skiriamas trem-ties mokyklai, išleistas 1953 m. Bostono lietuvių mokytojų. Ši knyga, pasakytume, yra lyg mūsų dailiosios kūrybos anto-logija, skiriama mokyklos am-žiaus jauniams. Pirmąją dalį sudaro pasakos; paimtos iš Ba-sanavičiaus, Giedriaus, Krėvės, Vaičiūno ir kitų rinkinių. Ant-roje dalyje — liaudies dainos. Trečioje ir didžiausioje, pava-dintoje "Savieji rašo" kūriniai mūsų beletristų, poetų, rašyto-jų: Stanevičiaus, Valančiaus, Pietario, Baranauko, Viena-žindžio, Maironio, Biliūno, Vai-žganto, Krėvės, Vaičiūno, Peč-kauskaitės, Putino, Kiršos, Bin-kio, Sruogos, Aisčio, Brazdžio-nio, Vaičiūnaitės, Jankaus. Pa-baigoje — rečiau vartojamų žo-džių paaiškinimas.

● Jurgis Gliuda, gyvenda-mas Los Angeles mieste, ruošia naują novelių knygą, kurios te-matika bus daugiau artima Ame-rikos lietuviui.

Tyrė vapsvų nuodus

Dr. R. Beard pravedė vapsvų nuodų tyrimus Connecticut Ag-rikult. Eksperimentinėje sto-tyje. Jis nustatė, kad vapsvos nuodai taip stiprūs, kad viena dušimtai milijoninė jų dalis pa-lyginus su vikro kraujo kie-kium, paralyžuoja vikrą ir vaps-va saugiai iš žaizdos geria jo kraują. Pasimatiusi patelė deda savo kiaušinėlius šalia taip paralyžiuoto vikro, kad iš-sirytė jos vaikai turėtų kuo maitintis.

DR. JUZĖ AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Valių ir Moterų Ligos
5159 South Damen Avenue
Pirmad., trečiad., 10-4; antr., ir trečiad., 10-12 p.p. ir nuo 6-9 v.v. Seštadienis 10-12 val. pietų
Ofiso tel. — PR 6-7800
Namų tel. — TR 4-1765

DR. ANTONAS ALEKNA
GYDYTOJA IR CHIRURGS
1957 W. Garfield Blvd.,
VAL: 1-4 ir 6-9
Seštadienis nuo 1 iki 4 val. p. p. Išskyrus ketvirtad. ir sekmadienį

A. BENIULIS ir
A. STANEVIČIUS
Atlieka perkraustymus, pervedimus ir automobilių lyginimų, dašymų ir taisymo darbus.
Kreiptis perkraustymais telefonu SE 3-2146 arba BI 7-7075
Taisymais telefonu SE 3-2146 arba KE 8-8092
1835 Canalport

PERKRAUSTYMAI
F. KASPERAVICIUS

1314 So. 51 Ave., Cicero, Ill.
Nuo 6 val. ryto iki 3:30 po pietų skambinti tel. TO. 3-1262, vėliau TO. 3-6591.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE
2555 West 47th St.
CHICAGO 22, ILL.
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki \$10,000. Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame auštus dividendus.
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAFayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuosimėlio

Tel. Buto GRaceland 2-9203
2336 West Chicago Avenue
DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NORTHWEST MEDICAL CENTER
Tel. ARmitage 6-0161
Val. 1-3, 7-9 p.p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., 10 v. ryto — 1 v. p.p. trečiad., 12 — 4 v. p.p. šeštad.

Tel. ofiso VI. 7-6583, rez. RE. 7-7686
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak. Trečiad. ir sekmadienį uždarytas. Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofiso LAFayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814
DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. Kasdien nuo 6-9 val. vak. Seštadienis 2-4 val. vak. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutarties

Tel. ofiso WA 8-3660, rez. CO 4-1187
DR. D. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
Val. (išskyrus seštd. ir sekmadienį) nuo 1 iki 4 v. p.p.: 7-9 v. vak. Ligonius prima tik pagal susitarimą.
Rez.: 10838 So. Wabash Avenue

DR. ALINA DOMANSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPEC. REUMATINIS IR
SĄNARIŲ LIGOS
Ligonius prima antrodieniais nuo 6:30 iki 8:30. Kitu laiku pagal susi-tarimą telefonu: CLaiffside 4-5654
4038 Archer Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-9 v. p. p. Išskyrus sekmadienį

Ofiso LAFayette 3-1707. Rezidencijos Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sirdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Ave.
(Kampas Archer ir California Ave.)
Valandos nuo 2-4 ir nuo 6-8 po pietų kasdien išskyrus sekmadienį

Ofiso telef. Yards 7-1166
Rezidencijos — Stewart 3-4611
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kas-dien išskyrus trečiadienį. Atidara seštadieniais 1-4 val.

Ofiso tel. GROvehill 6-4020
Rezidencijos Hilltop 5-1500
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2 — 4 p.p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiad. ir seštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

ALDovehill 6-1595
DR. G. ALONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10-12 ryte ir 5-8 v. vak. Seštadienis 10-12 v. r. ir 4-6 v. v. Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 2-4 popiet, 6:30-8:30 vak. Trečiad. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 South 49th Ct., Cicero
Kasdien 1-3 v. r. ir 6-8 v. vakare Seštadienis 12-2 v. r. ir 5-5 v. vak. Butas 1604 So. 49th Avenue

Ofiso telef. LAFayette 3-8210, jei neatsiliepi, skaukite KEdzie 3-2368
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS
SPEC. KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 3-5 p. p. ir 6-8 v. v. trečiad. nuo 6-8 v. v.; seštad. 10-12 v. p. ir nuo 1-3 v. p. p.
Office telef. REpublic 7-1168
Namų telef. WALbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir seštad. vak.

DR. R. P. LUTKUS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
7013 SO. WESTERN AVENUE
WALbrook 5-4353
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Pa-keičia stiklus ir rėmus. Valandos kasdien nuo 6:30 vak. iki 9:00 v. v.; seštad. nuo 10:00 v. ryto iki 4:00 v. po pietų. Trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West 63rd Street
(Kampas 63 ir Artesian)
VAL. 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Seštad. nuo 2-4 val. popiet. Trečiad. ir sekmadienį uždaryta.

Telefonas PULLman 5-8277
DR. I. E. MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 South Parnell Ave.
Val. kasdien 2-4 popiet ir 6-8 v. v. Išskyrus trečiadienį

HUDson 3-2096
Rezidencijos: CEDarcrest 3-2821
DR. JOHN MOKUS
DANTISTAS
7550 S. Halsted St., Chicago 20, Ill.
Valandos pagal susitarimą
1 iki 4 ir 6 iki 8
Uždaryta trečiadieniais

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. v. Seštad. nuo 2 iki 4 v. Trečiad. pagal susitarimą. Susitarimui skamb. GRO. 6-1821, jei neatsiliepi — Vincennes 6-2909

Ofiso ir buto tel. HErmock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt. penktad. 6:30-8:30 v. vak. Antrad. 10-12 val. ryto. Seštad. 2-4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. Ofiso LA 3-4949; Buto CE 3-7786
DR. J. A. PAUKSTYS
DANTISTAS
Priėmimo laikas nuo 10 iki 12; nuo 2 iki 6 val. vak. ir 7 iki 9 val. vak.
4253 Archer Avenue
Whipple St. šalinimas

Ofiso telefonas — BLishop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 val. Trečiad. ir sekmadienį tik susitarus

Tel. Ofiso OL 4-0253, rez. YA 7-6388
DR. A. Z. SAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30-8:30 val. vakare. Seštadienis 2-4 val. popiet. Rez. 4420 So. Talman Avenue

Tel. ofiso YA. 7-0554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL: 10 iki 12 v. ryto; nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Rezid. telef. GROvehill 6-0617
Vaandos: 1-3 p. m. 6-8 p. m. Trečiad. ir seštad. pagal sutartį

Ofiso tel. TR 4-6000, rez. RE 7-2780
DR. J. STARKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
653 West 79th Street
Rezid. 7236 So. Rockwell Str.
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1-4 ir 7-8:30 val. vak. Trečiad. ir seštad. 9-12.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2-4 ir 6-8; trečiad., seštad. ir sekmadienį tik pagal sutartį. Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930
Jei neatsiliepi viršminėti telefonai, skaukite Midway 3-0001

Remkite dien. Draugą!
Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

DR. FL. TALLAT-KELPSA
DR. E. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Marquette Parko ofisas: Fordon Medical Arts Bldg. 2656 W. 63rd St (Kampas Washtenaw ir 63rd). Val. Pirm., penkt. 6-8; antr. ir ketvirt. 6-8:30; šešt. 2-6; treč. uždaryta. Telefonas — PHospect 6-8548.
Cicero ofisas: 5002 West 16th St. Val.: pirm., treč., penktad. 6-8:30; antr., ketvirt. 5-8:30; šešt. 11-1. Telef. TOWnhall 3-0950: namų telef. HErmock 4-7080.
Kitu laiku susitarus

Tel. ofiso HE. 4-2128, rez. PR. 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 vak. Seštad. 2-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

Tel. ofiso: DANube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6-8 v. vak. Seštadienis 1-4 v. p. p.

Ofisas ir rezidencija—Yards 7-352; ir Yards 7-7410
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
Kasdien nuo 6:30 iki 8:30 Seštadienis nuo 4 iki 6.

Tel. ofiso PROspect 6-9400; rez. HErmock 4-3851
DR. ONA VASKEVIČIUS
(Vaskevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6560 So. Western Ave.
Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Sešt. 1-4 p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus

DR. JUOZAS VIDZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
26 South Cicero Avenue
Val. nuo 6-9 v. v. Seštad. nuo 2-4 val. p. p.
Ofiso telef. AUSTin 7-4748
BLishop 3-2670
Nami — 4445 S. 49 Ave.
Tel. OLYmpic 2-4006

Tel. ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 W. 31st Str.
Kampas Halsted ir 31-os gatvės
Priėmimo valandos 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Seštad. 2-4 po pietų

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p. 6 iki 8 vak. Trečiad. ir seštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. d.: 6-9 v. v.

Telefonas OLYmpic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS

Lietuva miniatiūroje

JONAS AISTIS, Brooklyn, N. Y.

Man Lietuva, kai ją prisime-
nu, siejasi visada su gimtine, su
mano parapija. Vis nedidelis Ne-
muno tarpas, kalnai, kalneliai,
upeliai, slėniai. Jogailinė baž-
nytelė. Senasis Kauno — Gardi-
no vieškelis — dabar jau neva-
zinėjamas, išartas, — baigęs nu-
slinkti piliakalnis, kurio kaubu-
rėmis dar mažas bėgiojau. Nyks
tanti ar jau pranykusi praeitis.
O kadaise tenai buvo didžiojo
kunigaikščio dvaras, kurio nei
vietos, nei vardo neliko, tik už
miestelio graži lygė Dvarlaukiu
vadinama, tik vienas kalnas va-
dinamas Kunigo kalnu. Nieko iš
tos garbės neliko, tik miestelėnų
išsidūmas: nuo amžių amžinųjų
buvome laisvi ir nei niekad ku-
nigystos nėjome! Girdėjau pa-
sakas apie aukso raižinius rašy-
tas miestelio teises ir žmonių
laisvę, bet tą raštą per švedkar-
ius nudaigoję Senavaičiai ir Pi-
lionys...

Galvojau apie tą parapijos
garbę ir buvau beprasidėjęs ra-
šyti jos istoriją. Ne bet kokią,
o nuo pasaulio įkūrimo iki mano
dienų, kaip visos senos istorijos
ir kronikos buvo rašomos. Ne
apie Lietuvą galvojau, o apie ta-
vę, dulcis terra Rumsiskensis!
Man tada atrodė, kad visa ta
vieta tik dėl to yra skurdi ir ne-
žymi, kad ji neturėjo garsaus ir
didelio istoriko, nes miestai ir ša-
lys iškyla ne tiek savo darbais,
kiek tų darbų aprašymais, kaip
daugelio žmonių, garsių ir dide-
lių, mes nežinome, tik dėl to,
kad niekas nepasirūpino aprašy-
ti jų būdo, gymio ir veikalo. Ir
mane istoriją rašyti skatino ne
tai, kad Vytautas Didysis po tri-
mi laisvais parašęs: Datum ir
dominio nostro Rumsiskensis, ne
dėl to, kad tą vietą man linkę
Vytautą du Vakarų svečiai. Ne.
Senelis man pasakojo, kaip buvo
pastatyta bažnyčia. Ir man ro-
dėsi, kad net šviesiausios kuni-
gaikštis Gediminas taip įspūdin-
gai nestatė sostinės, kaip mano
Apsingę statė bažnyčią: Liurbal-
kalny kierto dangų parėmusius
maumedžius, kaisė juos iki šer-
džių, ir ant savo pečių žmonės
nešė visą kilometrą balkius ir sie-
nojus; ne gudriais pabūklais, o
kirviais, rankomis ir riksmu su-
rentė erdvas ir augstas sienas...
Slinko badai, karai, marai, su-
maiščiai, o ji stovėjo — tikėji-
mu, sandora ir meile pastatyta.
Paskutinis karas nušlavė visą
miestelį iki paskutinės trobos, o
jo viduje Jogailos laikų bažny-
telė ir dabar tebostovi...

Parapijos istorija

Visa tai prisiminiau, paskai-
tęs Simano Sužiedėlio parašytą
ir prelato Pranciškaus Juro rū-
pesčių išleistą "Šv. Pranciškaus
parapiją" (Lawrence, Mass.).
Turėjau laimės porą kartų pa-
būti toje bažnyčioje, nuo pirmų
jų čia mano atsidarimo metų ar-
timai pažinti tosios parapijos ga-
nytoja, iš kurio tiek gero esu pa-
tyręs, kaip nė iš vieno kito mano
sutikto žmogaus, nors mielių ir
gerų žmonių apšiai esu sutikęs,
bet ne tai mane šiandien paska-
tino taip rašyti. Gali būti keis-
ta, bet man visada atrodė, kad
visos bažnyčios, jei jau ne nuo
pasaulio, tai bent nuo krikščio-
nybės pradžios tebostovi, kaip
mano parapijos bažnyčia. Aišku,
galiu labai apsigauti, bet man
rodos, kad panašiai galvoja ir
vienas kitas aštuonių — dešim-
ties metų garbaus prelato pa-
rapietis. Praeis kiek laiko, o
žmonių atmintis trumpa, ir tai
manys visi parapietiai. Štai kur,
mano galva, istorijos tikslas ir
prasmė. Kai žmogus ilgesnį lai-
ka laisvėje pagyvena, tai jam,
kaip vaikui, atrodo, kad laisvė,
kaip oras, visur yra, ir kad ją
nereikia nei rūpintis, nei dėl jos
kovoti. Taip ir pasitvirtina tē-
sai garsūsios posakis, kad žmo-
nės, kurie nežino istorijos, vi-
sada pasilieka vaikais.

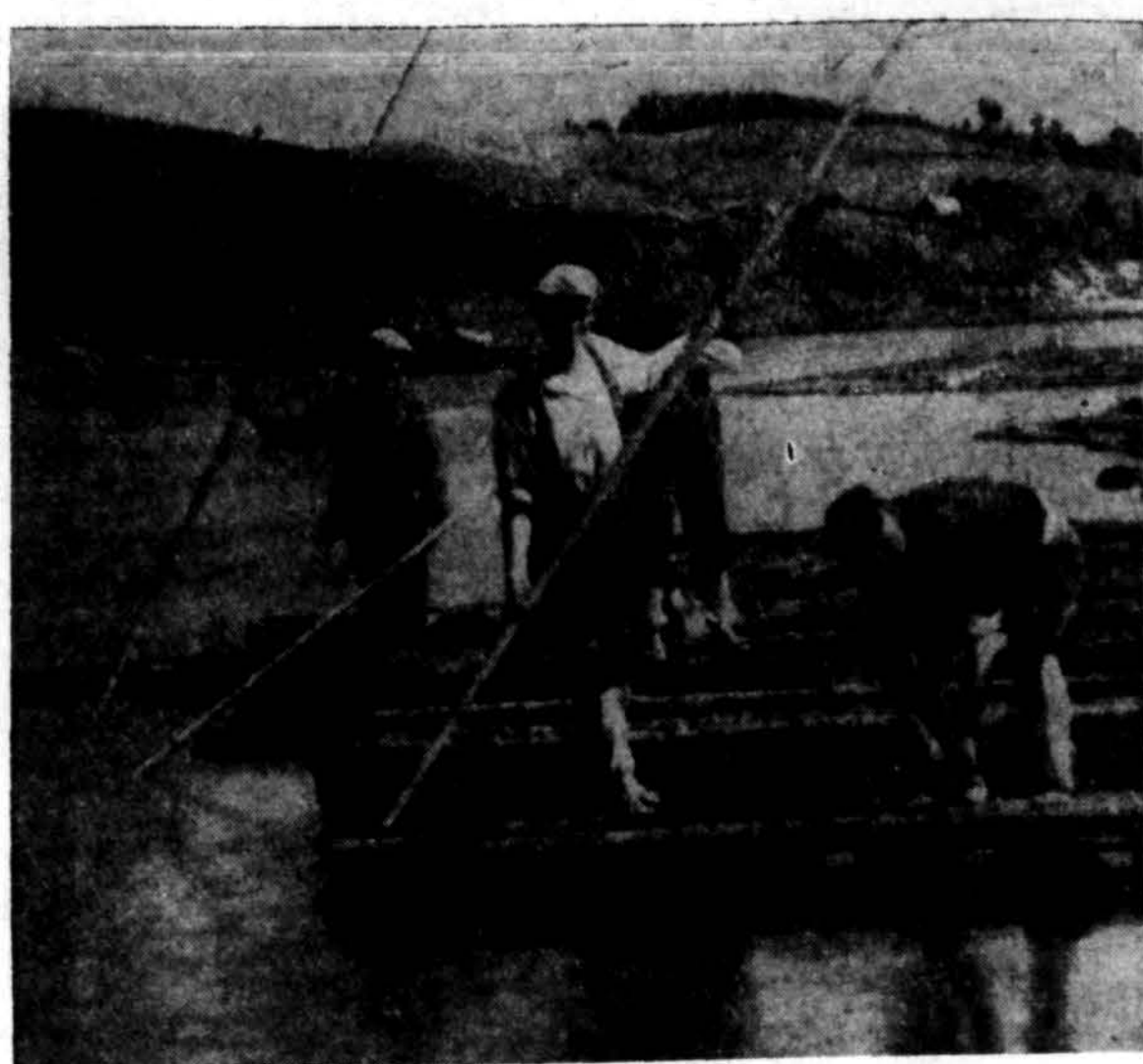
Iš knygos sužinojau, kad pre-

lato Juro parapija tik metais su
kaupeliu už mane vyresnė, o šv.
Pranciškaus vardo dabartinė
bažnyčia, kurią maniau amžius
stovėjusią, visai nauja, ir pa-
statyta, kai buvau mokyklos
suole ir galvojau apie savo Apsin-
gės parapijos istoriją. Ta knyga
yra istorija, kaip ir visos istori-
jos, kurios prasideda pačia pra-
džia ir eina iki mūsų dienų. Ir
ta parapija yra labai būdinga,
sąkyčiai — pavyzdinė ir visuo-
tinė šio krašto Bažnyčios istori-
ja, kur verda aistros, kur
galinėsi blogio ir gėrio galios.
Kur visko yra: ir lemtingų po-
sūkių ir kritiškų dienų, ir gerbū-
vio, ir skurdo, ir nerimo, ir
vilties...

Ir ta parapija tampa mūsų
visų čionykščių parapijų pavyz-
džiu ne dėl to, kad ji būtų pati
seniausioji, pati didžiausioji ar
pati turtingiausioji lietuviška pa-
rapija šiame krašte. Ne, tuo
atžvilgiu ji yra daugiau nei vi-
dutinė. Parapija įsteigta 1903
metais, o Pittston, Pa., parapi-
ja įsteigta 1885 metais, be to, ji
yra nedidelė, o dėl to ir negali
būti turtinga. Tačiau ji yra la-
bai būdinga ir verta tos didelės
ir gražios istorijos, su kuria šian-
dien gali kiekvienas susipažinti.
Priežastis yra labai paprasta. Ji
elldi pačioje parapijoje: pačioje
bendruomenėje ir jos ganytoju-
je — kolektyvo ir vadovo santy-
kiu darome. Jau vien dėl to,
kad klebonas parapijos jūblėjui
pasirūpino narašdyvinti istoriją,
yra aišku, kad prelatus Jūrui rū-
pi ne tik parapijos garbė, bet ir
jos ateitis: jis panorė, ne tik sa-
vo parapiją išskirti iš kitų, bet
taip pat ir visiems laikams pasi-
lykti. Kaip su parapija suaugęs
ir niekad iš jos nepasitraukian-
tis, visada esantis narys. Dar
daugiau. Prelatas Juras yra pa-
siekęs patvarios garbės už pa-
rapijos ribų. Mūsų kultūros istori-
joje jo vardas ir be to jau pa-
siliktų, tai pašalinio žmogaus
galva, jam ir nebuvo gyvo reika-
lo save garsintis parapijos akse,
bet jei jis pasirūpino savo pa-
rapijos garbe, tai reiškia, kad
klebonas savo parapiją myli ir
žino, kad ji tos garbės verta.

Istorijos autorius paskyrė
daug vietos parapijos kūrimui
ir ypač išryškino jos skilimą.
Tai be galo dramatiškas tosios
kolonijos momentas. Tasai ski-
limas yra bendras, reta kolonija
to nepergyveno anais laikais.
Čia jis yra tik tuo ypatingas ir
retas reiškinys, kad skilimas
ivyko bažnyčioje. Gerai paste-
bėjo Simas Sužiedėlis, kad prie-
žastys glūdi ne "centinės rink-
liavos" byloje ir ne vieno ar kito
asmens veiksmuose. Tai atskira
istorija, ir jei čia nėra išdėstytos
visos priežastys, tai tik dėl to,
kad tai išeitu iš parapijos paskir-
ties ir rėmų.

Prelato Juro žygis dar ir tuo
yra pagirtinas, kad istorija pa-
rašyta dviem kalbomis: lietu-
vių ir anglų. Taip istorija galės
kalbėti ne tik į senąją, bet ir
naująją, dažnai lietuviškai sun-
kiai arba visai neapkaizant.
Čia kartą. Taip lygiai yra pra-
mingas ir auklintis iliustracijų
sąaugmas. Kur, mano galva, kle-
bonas pasistengė, kad nei vienas
prisidėjęs kno nors prie parapi-
jos nebūtu užmirštas. Aišku, vi-
nos parapijos nuotraukiniu por-
tretu nesudėsi, bet grupinės fo-
tografijos ir šia spraga užkiša,
taip kad knygoje sudėta dides-
nė visų parapijos esmų ir bu-
vimų veidu dalis. Jie visi čia
nuotraukiniai i viena didele ir nie-
kad nenutrūkstančia šeima, o
tai parapijos paskatins toly-
džio ton šeimon jungtis ir augti
bei stiprėti. Knyga ir istorinė
medžiaga ir meniniu spaudos bei
ilustracijų apibūdinimu yra
tikrai pavyzdinė. Ji yra didelis
inašas į bendrąją mūsų šieivijos
istoriją. Dėl to man atrodo, kad
Šv. Pranciškaus parapijos istori-
ja turėtų būti ant kiekvieno

Lietuvos sielinkai

VISATOS DYDIS

Č. MASAITIS, Knoxville, Tenn.

Ar visatos erdvė yra baigti-
nė nors ir be ribų — nelyginant
kaip žemės paviršius — ar nu-
sitiesia į begalybes, panašiai
kaip į visas puses pratęsta sta-
lo plokštuma, lieka vis dar ne-
išspręstas klausimas, nors dau-
gelis reliatyvistinių visatos mo-
delių vaizduoja ją baigtinę. Ta-
čiau praėjusiais ir šiais metais
galutinai apdirbti astronominių
stebėjimų duomenys rodo, kad
dabartiniais teleskopais priei-
nama visatos dalis yra bent du
sykiu didesnė, negu iki šiol ma-
nyta. Iki šiol buvo laikoma, kad
entrasis pagal didumą Mt. Wil-
sono teleskopas pajėgė nufoto-
grafuoti žvaigždynus už 500

šio krašto lietuviškosios parapi-
jos klebono stalo, nes ji savo iš-
vaizda ir darbo rimbūnu jau yra
ne vien tos parapijos reikalus
liečiantis veiklas, bet ir bendro
sios šiam krašte mūsų bažny-
čios istorijos dalis.

Monografija ir demografija

Baigdamas noriu grįžti prie
mano Apsingės, išsivajotos ir ne-
užmirštosos parapijos, kuri,
man atrodo, būdingiausia, gra-
žiausia ir garbingiausia visos
Lietuvos dalis... Sūduvos pa-
rapijų istorijas kadaise rašė prof.
J. Totoraitis. Mūsų augstoji mo-
kykla buvo per jauna, dėl to ir
bendrųjų mokslo veiklų dar sti-
gome, bet su laiku kiekviena Lie-
tuvos vietovė, kiekviena parapi-
ja būtų galėjusi susilaukti savo
monografijos, savos istorijos.
Taip mūsų patriotizmas galėjo
būti gilesnis, einas iš dalies į vi-
sumą. Amerikos lietuvių para-
bijos ir kolonijos yra tuo nuosta-
bios demografiškai pažiūri.
Nors atskirai Lietuvos vietų ele-
mentas kartais vyrauja, kaip,
sakysime, šv. Pranciškaus pa-
rapijoje gausiausiai atstovaujama
Liškiaiva, bet ją sudaro 78 Lie-
tuvos parapijų atstovai. Beveik
visos šio krašto lietuviškos pa-
rapijos yra sudarytos iš visos
Lietuvos vietų, sakykime, kiek-
viena jų yra visos tautos eks-
traktas. Lietuviškoji parapija
yra tarsi Lietuva miniatiūroje.

Tuo atžvilgiu jos yra kaip tik
idomios. Prelato Juro žygis yra
didelis ir reikšmingas. Ir būtų
labai gražu, kad jojo pavyzdžiu
pasektų dar bent vienas kitas lie-
tuviškosios parapijos klebonas.
Tačiau vien geri norai ir lėšos rei-
kalo neišsprendžia, nes ir pa-
rapijos istoriją gali tinkamai pa-
rašyti tik patyręs istorikas.

apsakomų atstumų. Iš tikrųjų,
artimiausia spiralinė sistema,
vadinama Andromedos Didysis
Ūkas, yra didesnė už mūsų
tėviškę — Paukščių Taką. Ki-
tas paminėtinas pavyzdys yra
reliatyvistinių visatos modelių
amžius. Išeinant iš žvaigždžių
sistemų tankumo erdvėje ir tų
sistemų radialinių greičių pa-
gal tuos modelius gaunamas
visatos amžius yra apie 2 bilio-
nus metų. Tuo tarpu radioak-
tyviųjų medžiagų tyrimas rodo,
kad žemės plutos amžius yra
mažiausia tos pačios eilės, o gal
siekia net 3½ bilijonų metų, t.
yra žemė turėjusi atsirasti ar-
ba pačioje visatos amžiaus
pradžioje, arba net dar anks-
čiau! Dabartinė atstumų skalė
praigina taip pat ir visatos
praeitį, kas pasidarė visiškai
suderinama su žemės amžiaus
geologiniais duomenimis.

Moderniškoji divizija

Truputėlis kariškų davinų:
amerikiečių pėstininkų divizijoje
yra 27 įvairių rūšių ginklai,
pradedant durtuvu, baigiant
155 mm haubicomis, kurių turi-
ma 18 ir kurių kiekviena gali
išmesti po 133 svarus metalo
ir sprogstamosios medžiagos
net iki 8 mylių, ir tai su dide-
liu tikslumu. Divizija turi 54
lauko patrankas 105 mm, turi
minas, granatas, automatišką
artilėriją, dviejų rūšių priešlėk-
tuves patrankas, 130 tankų,
sveriančių po 47 tonas, kurie
gali važiuoti po 35 mylias į va-
landą; jie ginkluoti 90 mm, au-
tomatiškai veikiančiomis pat-
rankomis.

Ginklų kaina — nuo \$20 kai-
nojančių lengvųjų bazūkų iki
\$265.000 už naują M147 Gene-
ral Pershing tanką. Vien tik di-
vizijos apginklavimas kainuoja
\$157 milijonai dolerių. Čia įeina
ir radijo aparatai, telefonų įren-
gimai, teletipo mašinos, buldo-
zeriai inžinieriams, kėlimo kra-
nai.

Divizijos sudėtis tokia: ją su-
daro trys pulkai, pulke — trys
batalionai, batalione trys ku-
pos, kuopoje trys būriai, būry
trys skyriniai po 10 žmonių kiek
vienas. Prie jų dar yra specia-
lios ginklų rūšys: kulkosvaidi-
ninkų, artileristų, tankistų.

Karinio dalinio apginklavi-
mas ir išlaikymas surištas su
milžiniškomis išlaidomis ir kaip
didelių kultūrinių laimėjimų bū-
tų galima susilaukti pašalinius
karus ir tas lėšas paskyrus kul-
tūros reikalams. Deja, Krem-
liaus imperialistai pasaulį ver-
čia ginkluotis.

Mokslo tyrimams

JAV skiriamos lėšos moksl-
iniams ir technologiniams tyri-
mams yra apie pusantro biliono
dolerių per metus.

Arkivyskupas Jurgis Matulaitis Matulevičius UŽRAŠAI

Leidinio pelnas skiriamas Arkivysk
Jurgio beatifikacijos bylai.

KAINA \$ 2.50

DRAUGAS, 2334 S. Oakley Ave.
Chicago 8, Illinois

Plečiamas Fordhamo universitetas

New Yorke esantis jėzuitų
vadovaujamas Fordhamo uni-
versitetas sudarė 10 metų plė-
timosi programą, kurios vyk-
dytojų paskirtas Edward P. Gil-
leran. Jis yra "Fordham Alumi-
ni" žurnalo redaktorius ir anks-
tybesnis pirmininkas šio bu-
vusio universiteto auklėtinų są-
jungos.

Elektroninių smegenų kaina

Išnuomojimas pačios didžio-
sios skaičiavimo mašinos —
"elektroninių smegenų" — vie-
nam mėnesiui kainuoja \$11,900,
o visiems metams — \$142,800,
taigi apie tiek, kiek gauna al-
gos JAV prezidentas, drauge
su jam skiriamomis lėšomis re-
prezentacijai.

DIEBRASTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!

Didelis šių dienų įtepmimas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėti
sekti kasdienius įvykius. Tam reikalingas dienraštis darosi būtinybė.

Sekandais metais sueina 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas ju-
bilėjus tebūnie minimas šūkiu: kiekvienuose lietuviškuose namuose "lietuviš-
kas" laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis "Draugas",
pats švedamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės
auką: siūsiame dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik malonėkite atsiųsti
adresą savo ar kito kuro tuo interesuojasi.

"Draugas" yra sutelkęs arti 1,000 bendradarbių, korespondentų ir in-
formatorių, kas ištadienį duoda mokslo, meno, literatūros priedą, turi spe-
cialius skyrius: moterų, jaunimo (atėlininkų, skaujų, studentų), sporto, svei-
katos patarėjų; kasmet duoda \$1,000 premijos geriausiam romanui ir paskiau
atkarpoje spausdina rinkinius kūrinius.

"Draugas" turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Veneculoje,
Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje,
Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.

Imdami nemokamai "Draugą" mėnesiui jūs niekuo neįsipareigojate, o
turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Atsiųskite savo
adresą ar adresus tu, kurie "Draugą" dar neskaity, ir mes per mėnesį laiko
Draugą siūsiame be užmokescio.

DRAUGAS

2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

PRISTATOME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ

Dideliais ir mažais kiekiais!

MES PERKRAUSTOME JOSŲ BAL-

DUS SAUGIAI KELETĄ BLOKŲ ARBA KELIAS
DESIMT MYLIŲ. KREIPKITES PAS MUS.

Turjs daug metų patyrimo perkraustymo darbe

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Avenue Tel. Virginia 7-7097

PERKRAUSTYMAI - MOVING

Pigiai ir sąžiningai perkraustome baldus vietoje ir iš toliau. Tu-
riu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas pervažiams daiktams.
KOSTAS EIDUKONIS, 6930 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill.
Telef. GROVEHILL 6-7096

Diena Ateis, Kai Būsi Linksma Sutaupes!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje
įstaigoje. **BRIGHTON SAVINGS & LOAN** moka 3%
pelno ant jūsų sutaupų.

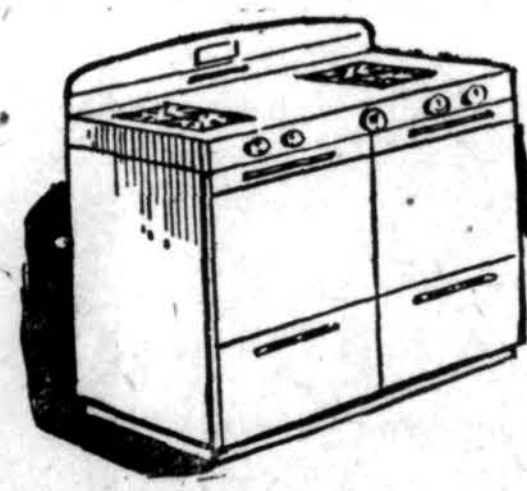
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'y

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antrad., penktad ir Trečiad. 9 ryto iki 12 v. d.
Šeštad. 9 v. ryto iki 4:30 p. p. Ketvirtad. 9 ryto iki 8 vak.

BRIDGEPORTO PREKYBOS CENTRAS

MAJOR HOME UTILITIES

3207-09 SOUTH HALSTED STREET

Telef. CALumet 5-1442 CALumet 5-1474

Pasinaudokite progą pigiai įsigyti moderniškus baldus ir namų reikmenis

Dėl kapitalinio krautuvės patalpų remonto esame
priversti parduoti nepaprastai žemomis kainomis visa,
ką turime

Lengvos iki 2-ju metų išmokėjimo sąlygos. Pri-
imame elektros ir dujų (gazo) sąskaitas be primokė-
mo už patarnavimą.

Kreipkitės į pardavėją ALFONSA KAVALIUSKĄ.
Krautuvės valandos: Pirmad. ir Ketvirtad. nuo 9:30
iki 9:30 val. vak.; kitom dienom nuo 9:30 iki 6 val.
vak. Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 5 val. vak.
Pirkdami nemokate takso.

TORNADO

JURGIS GLIAUDA, Los Angeles, Calif.

Maksas įmetė revolvėrį į au-
tomobilio reikmenų stalčių ir
užtrenkė dangtį.

Šiandieną sukako lygiai vie-
neri metai, kai jo žmona persi-
skyrė su juo. Teisėjas pagarsi-
no skyrybų formulę ir Sofija
apleido teismo salę jau nebebū-
dama jo žmona, temetusi tikrai
trumpą "sudiev" jo link.

Maksas sėdėjo automobili
sunkiai atsilošęs, paniūręs, be-
jėgiškai palikęs rankas ant
vairo.

Netrukus po persiskyrimo So-
fija iškėkė už vyruko, kurį Mar-
ksas visad laikė menkesniu už jį
visais atžvilgiais. Maksas nega-
lėjo suprasti, kodėl Sofija prieš
pastatė šį linktelėjusį kupron
Juoza, nuolatinį bedarbį, prieš
jį, gerai pelnantį ir stiprių pe-
čių vyrą.

Jeigu Sofija būtų iškėkėjusi
už pranašesnio už Maksą vy-
ro, arba jeigu ji būtų išgyve-
nusi šiuos metus netekėjusi,
Maksas jautėsi galįs atleisti jai
skyrybų procesą, jis — tikriaus-
ia — būtų pakvietęs ją grįžti
pas jį; jis — tikriausia — bū-
tų maldavęs ją grįžti pas jį.

Bet Sofija pasirinko Juozą ir
Maksas juto savy jį deginantį
pavydą.

Šiandieną sukako lygiai vie-
neri metai, kai Sofija išėjo iš
teismo salės nebebūdama jo
žmona.

— Aš niekad nemaniau, kad
tasai Juozas, tas chroniškas
bedarbis, taps jos vyru ir užims
mano vietą, — ištare su aitrū-
mu Maksas, galvodamas apie
Sofiją ir apie Juozą, kuris įžen-
gė į jo gyvenimą ir sutraiskė jį.

Maksas žinojo, kur apsigyve-
no jo buvusioji žmona ir jos da-
bertinis vyras. Dažnai, prava-
žiuodamas pro šalį, jis sukdamo
į tą nuošalų vieškelį, sustada-
vo atokiau ir su atstumtojo su-
sigrauzimu stebėjo iš tolo tą ba-
lų ir nekenčiamą namą.

Baltas namelis stovėjo užsi-
metęs tarp krūmynų, toli už mie-
sto sienos. Dažnai sudėvėtas
automobilis stovėjo greta jo,
nes Juozas neturėjo garažo.
Tas sudėvėtas automobilis prie
balto namelio reiškė, kad Juo-
zas ir Sofija namuose.

Maksas važiuavo greitai, o min-
tis, kad šiandien yra skirta at-
siskaityti, kad po šiandieną ne-
bus rytdienos, jau nebekanki-
no jo, bet nuskendo jo smeg-
nyse, kaip inkaras, prikakęs
jį prie sumanymo įvykdymo.

Buvo tvankus ir karštas pa-
vakarys. Jis važiuavo greitai ir
oro srovė pro atdarus langus
vėsinė automobilį. Srovenantis
pro langą oras šiureno, ir dar
skardžiai šiureno padangos.

Maksas sustojo prie baro,
vieškelio kryžkelėje. Jis užsė-
stiklinuką šaltos degtinės. Išgė-
rė tris stiklinukus. Baro padavė-
jas nusiskundė karščiais. Ber-
niukas, laikraščio pardavėjas,
pasilė Maksui laikraštį. Mak-
sas nupirko. Kai jis be jokio
smalsumo žvilgtelėjo į stam-
bias sensacijų antraštes, jis stai-
ga pajuto svaigų malonumą pa-
galvoti, kad rytoj po tomis stam-
biomis antraštėmis bus jo, So-
fijos ir Juozo fotografijos, ir
bus dar eilutės, dėsantčios nau-
jų sensacijų smulkmenas. Ta-
čiau nei Sofija, nei Juozas, nei
jis nepamatys to laikraščio ir
neskaitys jo.

Jis išėjo iš baro. Už pastato
jis rado šaudymo patalpę. Pa-
ėmė trumpą šautuvą, sumokėjo

už penkis šūvius ir suleido juos
į taikinį. Jam buvo malonu ma-
tyti, kad kulkos sudraskė tai-
kyklį netoli centro.

Vėl jis važiuavo pro krūmus,
kurie atrodė kaip džiunglės, ne-
liestos žmogaus rankos.

Maksas sustojo toliau nuo So-
fijos namo. Oro srovė, vėsinusi
automobilį ir jo veidą, prany-
ko; nutilo padangų šneresys.
Buvo nuostabiai tyku čia, nuo-
šalume nuo vieškelio darbesio.
Lengvutis vėjukštis, kuriame

Maksas pagavo vakaro šviežu-
mą, vos matomai pajudino me-
džių lapus.

Keli šimtai pėdų nuo jo bal-
tavo Sofijos ir Juozo namas me-
džių žalumono fone. Senas auto-
mobilis stovėjo greta namelio.
Šeimnininkai buvo namuose.

— Jis be darbo vėl, — pagal-
vojo Maksas su panieka. —
Skrauduolis po bedarbės atosto-
gas.

Paskui jis atidarė reikmenų
dežutės dangtį, išėmė revolvėrį
ir metė jį greta savęs ant sėdy-
nės.

— Mano apsilankymas nebus
veltui, — pasakė jis garsiai, ste-
bėdamas tą baltą namelį, kuris
senokai pradėjo užstoti jam vi-
są pasaulį.

Už medžių, kurie sudarė na-
melio užnugarį, lyg kažkur
už tolimo lauko, Maksas paste-
bėjo labai tamsų, žemai kaban-
tį debesį. Sekundė vėliau debė-
sų pašoko augščiau ir padidė-
jo, kas nustebino Maksą. Va-
landėlė tamsus debesis jau pa-
kibo virš netolimų medžių. Po
debėmis ištyso tamsus, bemaž
juodas kamienas, jungiantis debė-
sį su žeme.

— Sūkury, — sumetė Mak-
sas. Jis pastūmė automobilį pir-
myn ir sustojo prie namelio, ku-
rio baltumas juodo tornadino
debesies fone atrodė keistas ir
isteriškas.

Pilki ruožai danguje ištyso
jau virš kelio. Ir viską gaubė
staiga griuvanti ant žemės prie-
tėma. Atrodė, skubas tornado
tiesia virš namelio ir virš kelio
savo juodas rankas. Juodas ka-
mienas, ištryškęs iš žemo debė-
sies, kaip jį su žeme jungianti
žarna, skubėjo iš už medžių prie
Sofijos ir Juozo namo.

Maksas išsėko iš automobilio
ir pasileido bėgti per pievą. Jis
bėgo prie namo durų.

Tamsa tirštėjo nuostabiai
greitai. Tai buvo lyg staigios
sutemos. Ir kartu su tamsa pa-
siekė Maksą sūkurių užimas.

Atrodė tai buvo prasiiveržusio
netoli vandenkrėčio griausmas;
atrodė Niagara, nauja, iš dan-
gaus, praplėšė augštybių užtra-
ras ir galingais kaskadais ėmė
griuėti ant žemės; ir taip griū-
dama, žengė pirmyn.

— Tornado atims juos iš ma-
nes, — sušuko Maksas, susi-
griebęs už durų rankenos. Ir
čia pat jis pamatė Juozą, pri-
bėgusį prie durų ir labai išba-
lusį.

— Tornado! — sušuko Mak-
sas. — Ateina tornado!

Juozas tuoj pasisuko į kam-
barį. — Sofija! — suriko jis cy-
piančiai, — tornado, bėk į rūšį!

Siaurutės dūrelės čia pat prie-
ėjimo durų vedė į rūšį.

Neįtikėtinas, glušinantis ūže-
sys, kaip Niagaros griautinis, bu-
vo jau čia pat, už namelio sie-
nų. Tas ūžesys lyg suparalizi-
avo juos tris, susistūmusius prie
dūrelių, vedančių rūšin.

Irena: V. Jonyno iliustracija J. Gliaudos romanui

Sofija buvo bešokanti žemyn;
staiga ji suriko: Kūdikis!

Vos žiūrėdamas tamsoje, Maksas
pamatė lopšį. Jis nežinojo, kad
jie turi kūdikį. Su nepaprastu
miklumu, atsiliepdamas į Sofi-
jos riksmą, Maksas išgriebe iš
lopšio vaiką ir įmetė jį į išties-
tas motinos rankas.

— Revolveris, — žaibu švy-
stelėjo jame mintis. Bet revol-
veris liko automobilyje. Jo ran-
kose buvo ne revolveris, bet
Sofijos ir Juozo kūdikis.

— Maksai, šok žemyn, — su-
riko Juozas. Maksas pamatė
tamsų jo kūno siluetą, griūvan-
tį žemyn po jo kojoms.

— Kodėl aš čia? Kas gi dar?
— vėl švystelėjo Makso mintis.

Plėšrus, prasiiveržusios iš dan-
gaus Niagaros staigimas para-
lėžavo Maksą, lyg slėgtę slėg-
tų prie žemės. Jis padarė pa-
stangų nušokti žemyn, prie So-
fijos ir Juozo, bet grindys su-
sverdėjo, viskas aplink jį su-
traškėjo, pakeitė savo pavidalą,
pakito chaosu. Buvo visiškai
tamsa. Toje tamsoje viskas bu-
vo maišoma, sukama, naikina-
ma. Per sujauktą Makso kūną
riedėjo ir šliaužė namelio lieka-
nos, sudaužyti baldai, stogas ir
sienos ir dviejų Sofijos vyrų
automobiliai. Viešulas, svaidė
tai viską su neįtikėtinu lengvu-

mu, smaguriaudamas naikini-
mu ir chaosu.

Po mirtinai sunkių pastangų
Juozas ir Sofija, pusiau apkur-
tę ir apsaugę, išsilažė iš po
savo namelio griuvėsių.

Kieme jie surado Makso la-
voną, sutraiskytą iki neatpa-
žinimo.

— Mes buvome ant pat torna-
do tako, — ištare virpančiu bal-
su Juozas, nukeldamas savo
žvilgsnį nuo Makso lavono ir
žiūrėdamas į Sofiją; raminančiai
klykiantį vaiką.

— Maksas išgelbėjo mus, —
prašnabždėjo Sofija.

Milionai maisto tyrimai

Maitinimo fondas, įsteigtas
1942 m., iki šiol net 75 JAV ir
Kanados universitetams yra su-
teikęs \$3,050,000 pašalpos ty-
rimams maisto sudėties ir jo
reikšmės sveikatai. Notre Da-
me universiteto rektorius ir
Agrikultūros sekretorius yra iš-
rinkti to fondo trustais.

FULLY ACCREDITED

TUITION FREE

REGISTER FOR
The 1954 Spring Semester of the
HERZL JUNIOR COLLEGE
maintained by the Chicago Board of Education

3711 West Douglas Boulevard
Registration: Monday, Feb. 1, thru Wednesday, Feb. 3
ONE-YEAR COURSES:

Office Clerical Secretarial
TWO-YEAR COURSES: For students who do not expect to
go to senior college and who plan to enter business and
industry after graduation:

Chemistry Technology General Education
Drafting Electronic Technology Junior Accounting
Engineering Technology General Clerical
Medical Technology Medical Secretarial

TWO-YEAR COURSES: For students who wish to transfer
with full junior standing to a senior college or university:

Accounting Engineering—Industrial
Advertising Engineering—Mechanical
Agriculture Engineering—Mining
Art Music
General Business Physical Therapy
Journalism Pre-Physical Education
Library Science Psychology
Engineering—Chemical Social Service
Engineering—Civil Teaching—Elementary
Engineering—Electrical Teaching—High School

TWO-YEAR COURSES: For students who wish to complete
two fully-accredited years toward meeting the entrance
requirements of professional schools in:

Dentistry Nursing Pharmacy
Law Optometry Psychiatry
Medicine Veterinary Medicine

FULL OR PART-TIME PROGRAMS
Day and Evening Classes 8:00 a. m. to 10:00 p. m.
Classes start Thursday, February 4

Admission Requirements: Graduation from a 4-year accred. high school
For further information, see Registrar or phone CRawford 7-1991

IS VIRŠAUS UZDAROMOS 2 AUTOM. GARAZO DURYS

PILNAI ĮDEAMOS

TIKTAI UŽ \$165.00

Išskaitant pašalinimą centrinio stulpo, įdedant "header — side jams
and trim". FHA išsimokėjimai. Pertaismo ir pataisymo darbas
pilnai garantuojamas. Kreipkitės tiesiai į kontraktorių ir taupykite.
Nemokami apskaičiavimai, 20 metų kaip įsteigta.

JOSEPH GASS
(APSIDRAUDES)

3010 E. 79th Place BAYport 1-7840 po 6 v. vak.

Medicinos mokyklų žinynas

Pasaulio Sveikatos organiza-
cija (Jungt. Tautų padalinys)
išleido pirmą pasaulyje medic-
nos mokyklų žinyną anglų ir
prancūzų kalbomis. Ten apra-
šyta daugiau kaip 500 medic-
nos mokyklų 84 kraštuose ar
kolonijose. Yra žinios apie aka-
deminius metus, priėmimo są-
lygas; mokamąją kalbą, duoda-
mus laipsnius, mokslapiginis
ir t.t. Žinyną padėjo sudaryti
tarptautinė universitetų są-
junga.

Atominė patranka

Žurnalas "Steelways" skel-
bia, kad atominės patrankos
sviedinys esąs apie 11 colių
skersmens. Jį galima su dideliu
tikslumu šauti į 20 mylių nuo-
tolį. Atominė patranka, su ja
vežančiais dvienis sunkveži-
miais, sveria 95 tonas. Jos vie-
nas šovinytis tiek stiprus, kad
penkiolikai minučių galėtų pa-
ralizuoti visą New Yorko mies-
tą, jei būtų iššautas iš subma-
rino.

L. Neuman

SALDYTUVŲ TAISYMAS

su 1 metų gaarntija už atliktą
darbą
Skambinti: Normal 7-6838
tarp 7 ir 9 val. rytais

PASKAMBINKIT PRIESPIET

— ATVAZIUOSIM POPIET —

TELEVIZIJOS, RADIO, PATEFONU

TAISYMAS

JONAS GRADINSKAS
J. G. Television, 944 W. 35th Pl.

Telefonas FRontier 6-1998
Pas listuotį — 1-geriau ir pigiau!

700,000 rūšių vabalų

Mokslininkai apskaičiuoja,
kad jau 250 milijonų metų, kaip
žemėje yra atsiradę vabalai. Iki
šio laiko žinoma jų 700,000 rū-
šių.

Negrų kolegijos

Sešiolikoje pietinių JAV val-
stybių yra 31 pilnateisė negrų
kolegija su 16,000 studentų. Tų
mokyklų turtas siekia \$122 mi-
lionus.

MES NORIME JUMS PATARNAUTI!

Didelis Pasirinkimas
Lietuvių Maisto Krautuvė

Gardžių dešrų; kaimiško
sviesto; užsieninių maisto
produktų; tikro bičių me-
daus; grybų ir kitų produktų.

Valandos kasdien: nuo 7 val. ryto iki
10 val. vak. Sekmadieniais visa diena
dėl jūsų patogumo.

BORDEN'S PIENS
PRODUKTAI

MIDWEST STORE

2515 West 69th Str.

REpublic 7-9259

STANDARD FEDERAL SAVINGS —

STIPRIAUSIOJI TAUPYMO ĮSTAIGA

SUTAUPOS PAS STANDARD FEDERAL

YRA SAUGIOS, NES

1 Daugiau kaip \$32,000,000.00 arba 95% visų narių
santaukų investuota į Amerikos valdžios bonus ir
Veteranų Namų Statybos Paskolas. Šios paskolos
ligi 60% yra JAV vyriausybės garantuotos.

2 Atsargos ir pertekliai sudaro daugiau negu
\$3,450,000.00 arba virš 10% visų narių sutaupų.

BENDRAS TURTAS VIRŠ \$44,000,000.00.

STANDARD FEDERAL SAVINGS saugumas ir už indėlius
mokami aukštesni nuosimčiai padarys Jūsų ateitį saugesnę.
Corporation apdrausta ligi \$10,000.00.

ĮSTAIGOS VALANDOS:

Kasdien, įskaitant šeštadienius, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Trečiadieniais visai neįdaroma.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

PHONE: Virginia 7-1141

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, Inc.

Viena moderniškiausių lietuvių
prekybos įmonių

Įmonės Vedėjas Chicagoje
JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St.

VI 2-4226

1953

Naujas PLYMOUTH

\$1,695.00

Su Visais Takais

1953

Naujas CHRYSLER

\$2,595.00

Su Visais Takais

Turime daugybę vartotų automobilių, už labai žemas kai-
nas.

LENGVOS ISSIMOKEJIMO SĄLYGOS

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

4030 S. ARCHER AVE. Chicago 32, Ill. Telephone Virginia 7-1515

"U WILL LIKE US"

Teisingas nemokamas patarimas leidimams ir apdrau-
dai parūpinti.

PUIKIOS REMONTŲ DIRBTUVES

VILNIUS IR AUDROS

ALGIRDAS GUSTAITIS, Chicago, Ill.

Spaudoje tilpusių recenzijų ir įspūdžių gausumas apie šią knygą leidžia manyti, kad patikinta jautrion vieton. Kitaip tariant, visuomenė tebėra labai opi Vilniaus, savo sostinės, klausimui. Puiku!

As prie tos knygos noriu grįžti dėl vieno, J. Cicėno nepakankamai išryškinto, reikalo: Lenkijos ultimatumo Lietuvai. Ten autoriaus tik tarp kitko paminima, kad lenkas buvo pašautas Nepr. Lietuvos pusėje ir vėliau mirė.

Leidžiant faktais paremtą knygą, kokia yra minėtoji, mano supratimu, reikėjo duoti to įvykio smulkų aprašymą iš lietuviško ir tikro taško nušviečiant reikalą pagrindinai.

Kažin ar J. A. V-se negalima gauti 1938 metų "Lietuvos Aido" bei kitų to meto N. Lietuvos laikraščių, kur viskas išdėstyta paeiliui. Jei neužėita tokių laikraščių, manytina apie tai turėjo objektyviai ir pilnai informuoti J. A. V-bių lietuviškoji spauda. Bet jeigu ir juose trūkstą žinių, tas įvykis ir su juo susiję nuotaikos buvo plačiai aprašytos "Argentinos Lietuvių Balse", numeruose 381, 192, 195, 396, 401. Neabejojau, reikalui iškilus "A. L. B." gerb. redaktorius p. K. Norkus prisistatė pagedaujamus numerius.

Jei autorius kada leis pilnesnę pavaižduoto meto Vilniaus knygą, tai turėtų išryškinti patį ultimatumo įvykį. Tuo reikalu siūlosi keletas minčių:

1. Lenkai ultimatumui ruošėsi iš anksto. (Apie tai, nors ir nedrąsiai, neaiškiai, bet užsimena ir pats J. Cicėnas 349 p.).

2. Lenkas neatsiliepė į oficialaus Lietuvos pareigūno užklaušimą ir po to perspėjimą stoti. Atsakymo vieton lenkai į pareigą einantį lietuvių paleido šūvį.

3. Tik po to Lietuvos pareigūnas iššovė į krūmus, iš kur jį buvo paleista ugnis.

4. Po to lenkai paleido šešius šūvius ir atsitraukė.

5. Lenkai kažin kodėl atsitraukė krūmais, slapstydamiesi, nors jų niekas nepuolė ir nepersiekiojo.

6. Lenkams atsitraukus tikrinta krūmai ir tada, N. Lietuvos pusėje, rastas sužeistas lenkų kareivis, kuris vėliau mirė.

7. Lenkai atsisakė dalyvauti kuno skrodime, ir tuoj pat pareikalavo lavoną grąžinti. (Atrodo, tarsi lenkai žinojo, kad skrodimo metu bus įrodyta jiems nepageidaujamų dalykų).

8. Nors dėl įvykio neabejotinai lenkai kalti, tačiau kaltę jie suvertė lietuviams.

9. Tuo metu surežisuoto įvykio laukė, prie pat demarkacijos linijos, lenkų šlektų ir didinimų, kad lenkas buvo pašautas Nepr. Lietuvos pusėje ir vėliau mirė.

10. Tuometinis Lenkijos užsienio reikalų ministeris J. Beck jau žinojo (iš anksto!) datą, kada Lietuva turės parklupti — Pilsudskio vardinėms.

Taiigi išeiti, kad ta Lenkijos kareivį nušovė patys lenkai.

Reikalą pilnai ištyrus, galimas dalykas, paaiškėtų dar viena lenkų klaida, bjauri klaida jų kaimyninės, draugiškos tautos atžvilgiu. Klaida, reikalaujanti įsidėmėjimo ir atminimo. Apie tai autorius paduoda gana nedaug nuotaikų, minčių, remiantis lenkiškais šaltiniais arba žiniomis tebesant okupuotame Vilniuje.

Mano supratimu, šiuo reikalu reikėjo pasinaudoti ne tik okupuotos Lietuvos, bet ir Nepriklausomos Lietuvos nuotaikomis, informacijomis. Juk reikalas, pagaliau, lietuvių ne vien Vilniaus lietuvių, bet ir visą Lietuvą. O nuotaikos buvo atžymėtos! Be abejo, buvo ir įdomių užkulisių: juos žinantieji turėtų paskelbti visuomenei.

Kitas ginčytinas reikalas — autorius į viską žiūri iš vilniško taško, nesijodamdamas ir nepateikdamas žinių iš Nepriklausomos Lietuvos lietuvių kovų, pastangų dėl Vilniaus. Galima prileisti, kad tai redakcijos linija, bet Vilniaus reikalą ir Nepriklausomoje Lietuvoje gyvenę lietuviai yra daug kovoje. Sutikime, ta kova nebuvo persunkta krauju, fizinėmis kančiomis, kaip Okupuotoje Lietuvoje gyvenusių lietuvių, bet vis tik tai buvo kova, kartais ir kaim kieta, sunki, daug jėgų, darbo, pastangų, ir tam tikrais atvejais net aukų reikalaujanti kova. Galimas dalykas, tatal p. J. Cicėnui nėra pilnai žinoma ir galimas dalykas jis laukia iki laisvoje pusėje gyvenantieji patys parašys apie tai.

Vilniaus katedra

Autorius daugeliui iš Vilnijos pabėgusių lietuvių meta neatkaklumo, neryžtingumo, nekovingumo šėšėlį, tarsi jie ar bent didžioji jų dalis nebūtų tikrieji kovotojai.

Bet ar teisingas priekaištas? Ar ne jie augo Vilniuje? Ar ne jie skurdo ir kentė mokydamiesi skaityti, rašyti lietuviškai? Ar ne juos ir jų tėvus persekiojo okupantai? Ar ne jie, barškančiomis klumpėmis, nu-trintomis vyžomis dėvį siekė mokslo? Ar jiems lenkai nebuvo žadėję šilto guolio, gardaus karnio? Ar maža tokių kentė-jų ir kenčia už Lietuvą?

Autorius kažkodėl Vilniaus reikalą bando padaryti atskiru nuo visos Lietuvos reikalą ir tai jau nėra tikslu. Vilnius nėra kokios nors grupės, partijos ar regiono reikalas. Tai yra kiekvieno lietuvių dalis.

Knygoje yra daug pavardžių, datų, skaitmenų. Daugumoje ne nurodoma imtojo argumento šaltinis. Tuo būdu gaunasi abejotinos vertės žinių. Norinčiam tas žinias patikrinti ar plačiau pasinaudoti aiškiai trūksta šaltinio.

Ir autorius, ir leidėjas p. C. Vinskas įdėjo labai daug širdies, vargo, pinigų, pastangų iki kny-

ga pasklido pasaulyje. Jie naktimis nemiegojo skaitydami, tvarkydami, koreguodami rankraščius ir mašinose gulinčią knygą, tačiau vietomis palikta gana daug korektūros klaidų. Gal net perdaug...

Išvadoje, nežiūrint šių pastabų, J. Cicėno "Vilnius tarp audrų" yra visuotinio dėmesio verta knyga. Pilna įdomių žinių, faktų, kruviningos Lietuvos meilės, ilgesio. Priedo — patraukliai, lengvai parašyta. Pirkite ją, žmogau, nesigailėsite! Pirkite dėl savęs ir dėl Vilniaus.

Šepetukas geriau už visas pastas

Seši įvairių universitetų dantisterijos specialistai, po eilės tyrimų, paskelbė bendrą nuomonę, kad gerai vartojamas dantų šepetukas daug daugiau gero padaro dantų ir dantų smegenų sveikam išlaikymui, kaip bet kokia pasta. Jie skelbia, kad dar nėra išrastos pastos, kuri apsaugotų nuo dantų gedimo ar dantų smegenų netvarkos. Daromi kaikiurės bandymai, kurie rodo vilčių, bet kol kas dar nieko tikro neturiama.

DEMESIO, ŠEIMININKES!

Jums beapsiperkant leiskite mums išplauti jums skalbinius. Geriausios rūšies patarnavimas ir dabartinės mašinos ir rankiniai.

A-B-C LAUNDROMAT, 3546 South Halsted St. 8 ryto — 6:30 v. p. p. Pirm. ir ketv. 8 v. ryto — 8:30 v. v. MR. & MRS. PAUL BENNY, Sav.

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ

Stasys Dapkus

3255 S. Union Ave. Tel. CALUMET 5-1127. Pritęsus mechanikas, turįs moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benzina ir alyvą. Dirbtuvė yra 3231 Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš kairės. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. susitarimui.

GĖLIŲ KRAUTUVE

THE PEOPLES FLORISTS

SKINTOS GĖLĖS • VESTUVINIAI BUKĖTAI • LAIDOTUVIŲ VAINIKAI. MENISKAI ATLIKAME UŽSAKYMUS.

1850 W. 47th Str. Tel. LAFAYETTE 3-1786. ROMKO savininkai. Čia galite susikalbėti lietuviškai.

DISTRICT SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

Saugesnės vietos taupymui niekur nerastite. Kiekviena saskaita yra apdrausta iki \$10,000.00. Penkiosdešimt penki metai patyrimo ir draugiško patarnavimo. STABAS KALBA LIETUVIŠKAI!

3430 South Halsted Street

Pierre l'Ermite sulaukė 90 metų

Vienas iš produktyviausių Prancūzijos rašytojų yra Pierre l'Ermite, parašęs 36 knygas ir apie 3,300 straipsnių Paryžiaus dienraščiui "La Croix". Jo svarbiausiojo romano "La grand amie" (Didysis draugas) buvo išpirta 800,000 egzempliorių. Daugelis jo veikalų išversta į kitas kalbas. Rašytojo tikroji pavardė yra Edmund Loutil. Jis yra Sv. Pranciškaus parapijos klebonas Paryžiuje, turi protonotaro titulą. Sukakties proga jam sveikinimą parašė pats Pijus XII, savo laiške įvertindamas tą spaudos apaštą. Be ktko popiežius tam literatui rašė: "Kaip daugelį sielų jūs taurinate, kaip daugelį pašaukimų jūs pažadinate!... Jau 60 metų, kaip jūs savo straipsniais tuo ypatingu stiliumi, ta jaunuoliška, nugalinga jėga nesuskaitomose širdyse sužadinate gerus pasiryžimus ir leidote bręsti dorybių vaisiams."

TO FILL ALL YOUR LIQUOR NEEDS

just call SA. 2-8944
DAY OR NIGHT
Phone Orders Accepted
Free Delivery
Let Us Cater Your Next Affair
Delicious Beef Sandwiches
Home Made Potato Salad
and Cole Slaw
Large Selection of Choice Wines - Liquors - Beer
MERRELL'S TAP and GRILL
4215 W. HARRISON ST.
Sacramento 2-8944

800 WEST HILL GROVE AVE.
Western Springs, Illinois
Phone W. S. 1-0504
COMPLETE AUTO SERVICE
Car washing — simonizing — specializing in motor tune ups — free pick-up and delivery — Ray Krug, Proprietor — Ray's Standard Auto Service

Žvaigždžių pasaulyje

Jėigu seniau astronomai teleskopu per teleskopus pasiekti žvaigždžių nuotolį, iš kurio šviesa teateina per bilionų metų, tai dabar, įtaisius 200 colių teleskopą Palomar observatorijoje Pietų Kalifornijoje, jau galima stebėti žvaigždžių pasaulį, esantį už dviejų bilionų šviesmečių, tai yra — šviesa, skriedama po 186,000 mylias per sekundę, iš tų vietų, kurias pasiekia didžiausias pasaulio teleskopas, į mus ateina per du bilionų metų. Su tuo teleskopu atitaisomi kaikiurės iki šiol buvę priimti astronominiai netikslumai.

JUDITA

Metrikaitė

SURIŲ KARALAITĖ

Dabar yra pats laikas aplankyti vienintelę lietuvišką maisto gaminių krautuvę Amerikoje: 1804 West 47th St., Chicago 9, Illinois.

Metrikiai padidino ir išgrąžino savo krautuvę, kad galėtų geriau aptarnauti skaitlingus pirkėjus. Artėjančioms šventėms prigaminos skilandžių, arbatinių, medžioklinių ir kitų rūšių dešrų. Turi didelį pasirinkimą įvairių rūšių grybų ir dargi baravykų atgabentų iš Europos, importuotų ir vietos gamybos saldinių, šokolado, priekinių, keturių rūšių sūrio (lietuviško), gardžiausios kaimiškos grietinės, sviesto ir visko, kas tik yra reikalinga pasirušinti. Kūčių stalui ir Kalėdų šventėms. Galite užsakyti reikalingus dalykus ir telefonu Yards 7-8393

• Juozas Mikuckis atvyko ke lioms dienoms į Chicago, aplankyti savo pusseserę Kazimirą Stankūnienę, kuri gyvena Moline, Ill., ir sunkiai serga. Ta proga poetas Mikuckis aplanko savo pažįstamus, kultūrinės Chicago's įstaigas, o taipgi tarėsi dėl išleidimo savo naujo eilėraščių rinkinio. Iš Chicago's pirmadienį išvyksta į Baltimorę, kur yra nuolat apsigyvenęs.

SKELBKITES "DRAUGE"!

AUDYKLA JUOSTA

Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.

Telef: LAFayette 3-3085

Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinę, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygas.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-oji augs, durys po kairei, arti 63-ojos gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Chicago's universitetą.

Vienas doleris val. — privačios Vertimai, anketų pildymas, įvairūs raštai anglų kalba.

Išgykite Lietuvių Rašytojų Draugijos 1952 m. premijuotąjį veikalą **NELES MAZALAITES**

GINTARINIAI VARTAI

Jury komisija atkreipė dėmesį į tai, kad šiame veikle Autorė įrašmėna kentėjimus ir kelia šviesesnio gyvenimo viltis. Iš tikrųjų, jokiam veikle Jūs nerastite tiek daug pagrįsto optimizmo, kaip šioje premijuotoje knygoje.

Telefonu ar laiškais siųskite užsakymus:

"DRAUGAS"

2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Illinois

Telephone — Virginia 7-6640-41

Užsakymai bus tą pačią dieną išpildyti. Knyga turi 248 psl. ir kainuoja tik 2 dol.

Perskaityt "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

NELAUKITE, NES —

rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi istikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CENTRAL 6-5208

Talkos leidiniai paliks pėdsakus lietuvių literatūroje

1. Igno Sėniaus Raudonasis tvanas, sukėlęs sensaciją danų, suomių ir švedų skaitančioje visuomenėje, mums bus tol aktualus, kol mūsų tėvynė bus užlieta raudonojo tvano. Su Stepa Zobarskio įjadu apie autorių. 327 pusl. Kaina \$3.50.

2. Juozo Paukštelio Kaimynai, premijuotas romanas yra vienas iš gražiausių modernios lietuvių literatūros veikalų, vaizduojas laisvos Lietuvos jaunuolių meilės dramą. 4 spalvų viršelis. 239 pusl. Kaina \$2.50.

Užsisakant abi knygas kartu pas leidyklos įgaliotinį — tik \$5. TALKOS įgaliotinio adresas:

MR. STEPAS ZOBRAUSKAS
85-42 91 ST., WOODHAVEN, 21, NEW YORK
Patys skaitykite ir kitiems dovanokite!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

REKORDAS...

- * Isteigta Chicagoje 1905 metais.
- * Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
- * Augštus dividendus išmokėjo visada be perstojo.
- * Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nedelskite — pradėkite taupyti šandien!

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatsidaro.

AND LOAN ASSOCIATION.

2202 W. Cermak Rd. - Chicago 8, Ill.
JOHN & KAZANAVSKAS, Pres. - Tel. Virginia 7-7747

Nesutinku nė su vienu;

Ir žmoniškai, ir nekitoniškai!

HUMORESKA

VILJUS BRAZVILIUS, Stamford, Conn.

Nesutinku nė su dr. H. Lukaševičium (jo straipsnis "Kad ir nežmoniška, bet kitoniškai"... "Draugas", šeštad., gruodžio 12 d.), nė su V. K. Jonynu (straipsnis "Tūkstantis ir vienas", ten pat, ketvirtad., gruodžio 31 d.). Net nemalonu aiškinti apie tokį paprastą dalyką, kaip modernus menas. Imkim H. L. Keliavo sau žmogus su gyvenimu, nuo tempo neatiliko ir staiga — šlūmšt, ir išdribo iš ratų. Modernios dailės nebesupranta, nežmoniška ir kitoniška vadinama. Nestebėtina, jog V. K. J. jam atsako taip, kaip ir tikėtasi. Tik jis padarę vieną klaidę: (gal kiek supykęs) ima bartis ir pamiršta H. L. įtikinti. Tuo būdu gal ir tas likęs 1,000 skaitytojų liko neįtikintas ir toliau beklajos sau antimoderniškose tamsybėse.

H. L. klysta modernų meną vadindamas nežmonišku. Nesutinku! Tėpažiūri į vaikus. Neginėtytina, jog vaikai nėra sugadinti meninių prietarų bei klaidingų teorijų apie grožį ir estetiką ir vadovaujasi tik žmogaus instinktu bei prigimtimi. Kaip jie piešia? Moderniškai. To, ma nau, nė H. L., nė V. K. J. neginėtyt. Arba vėl. Pažiūrėkime į archeologų atkastus piešinius senovės griuvėsiuose ir urvuose. Juo arčiau akmens gdynės, juo modernesni. Kas tvirtins, jog anie mūsų protėviai nė žmonės? Jei jie žmonės, ir vaikai žmonės, tai jų modernūs piešiniai žmoniški.

Nepaslapstis, jog amžių bėgyje dalis publikos išsigimsta, atsilieka nuo modernizmo ir nebesupranta net paprasčiausio paveikėlo. Žinoma, H. L. straipsnio iliustracija "Trys moterys" neabejotinai yra korektiškos klaidos auka. Laikraščiuose iliustracijų parašė dažnai sumaišomos. Tikriausiai turėjo būti: "Trys vižlos putros prašo". Jei dėl vien korektiškos klaidos keliamas triukšmas, galima įžiūrėti piktos valios. Apie kitą iliustraciją "Angelas" gražiai paaiškino V. K. J.: jis padarė ke-ramikos plytelę. Aš noriu tik papildyti, jog tos plytelės, kaip ir puodai, kepmos krosnyje. Žinome iš fizikos, kad visos medžiagos, reikiama ir molis, nuo karščio plečiasi, tik nevienodai. Nenuotabu, jog kaklo plytelė išsitempė daugiau, negu galvos plytelė, ir tuo pat būdu žiauna pasprūdo į vieną pusę, o petys į kitą. Bet vistiek dar matyti, jog tai angelas, nors ir keptas. Ir ko čia nesuprasti?

Nesutinku nė su V. K. J., kuris šį meną vadiną kitokiu, nė su H. L., kuris sako, jog jis kitoniškas. Kuom jis kitoniškas negu kitos meno rūšys? Paimkim siuvinio meną. Prieš Ka-lėdas vos nenupirkau modernaus

Pilnai pritariu V. K. J., kai jis rašo: "Žinote, šitą farsą vieną dieną reiktų baigti. Aš net padėti pasiūlyvęs. Bet kaip mudu su V. K. Jonynu tai padarysiva, jei ne tik, Džingischanas ir Co., bet ir Hitleris su Stalinu jau klumpės nuspyrė. Jiems, aišku, būtų tik niekis įtikinti neišmanėlius...."

Nors neprašytas, patarčiau dr. H. Lukaševičiui ateityje nebūti tuo Andersenio pasakos vaiku, kuris, nežiūrind to, jog visi dvariškaiai ir ypač pats siuvėjas susiriesdami gyvė naują kara-liaus rūbą, neišmanėliškai sušuko: "Žiūrėkit! Karalius nuogas!..."

Aparatas tirti atomams

Stanford universitete išrastas naujas aparatas tirti atomams. Jis 10 kartų daugiau atskleidžia atomo branduolio paslapčių, kaip iki šiol turėtieji įtaisai. Juo pasinaudojant praveistieji tyrimai parodė, kad atomo branduolys nėra tokia solidi masė, bet laisvesnis dalelių rinkinys; šios dalelės ge-zokai susispaudusios viduryje ir skystesnės paviršiuje. Vis-dėlto branduolio dalelės yra susispaudusios net 130 trilionų kartų labiau, negu vandens dalelės. Jei vandens masė būtų tokio tirštumo, tai jo vienas la-šas svėrėtų 2 milijonu tonų. Nau-jasis įtaisas yra padarytas pa-gal elektroninį atomų skaldy-tojo principą. Juo šviedžiamie elektronai į branduolį į registruojama kokių kampu jie atsi-muša.

Atrado Beethoveno rankraštį

Rumunų kompozitorių są-jungos specialistas Bukareste atrado anksčiau nežinomą Beethoveno rankraštį. Tai ne-neilgas jo laiškas iš paskutinio-jų kūrybos laikotarpio, rašytas 1823 m. gegužės ar birželio mėnesiuose. Laiške rašoma apie išleidimą jo sonatos op. 111.

Jūs nepadarysite klaidos pirkdami vitaminus ir vaistus nuo EISELE Virš 54 metų vaistininystės patarnavimas

GEORGE EISELE 176 West Adams St. FR. 2-8935

Rūbai Apsauginami Nuo Kandžių Neatsiduodantys - Naftalinos Kvapu EXCELSIOR CLEANERS 312 W. 31 St. CAL. 5-6622

DĖMESIO NUOSAVYBIŲ SAVININKAI Pirmos rūšies tinkamas atliekamas kontraktoriaus. Unijos — priimanos kainos. Taip pat atliekame tinkamo pa-taisymus ir pertaisymus. Mieste ir prie-miesčiuose. Humboldt 6-2225

Anapus karsto Vokiečiai išleido naują studi-ją apie graikų ir romėnų pa-žiūras į mirtį, gyvenimą ana-pus karsto ir nemirtingumą. Veikalas pavadintas "Tod, Jen-seits und Unsterblichkeit in der Religion, Literatur und Philosophie der Griechen und Roemer". Veikalas turi 288 puslapių ir jame surinkti teks-tai iš tų dviejų tautų lyrikos, dramos (iki Euripidžio) ir pro-zos (priešsokratinių rašytojų, Platono, Aristotelio, Plutarcho ir Plotino). Romėnų tekstai pa-imti iš poezijos, o taipgi iš stoikų bei epikuričių raštų.

PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IS TOLIMESNIU DISTANCIU TURIS ILGA PATYRIMA JUOZAS NAUJOKAITIS 6819 So. Rockwell Street CHICAGO 29, ILL. Tel. WAibrook 5-9209

SASKAITYBOS MOKYKLA PAKEITE STATUTĄ Dabar bus priimami nauji kursantai kiekvieną laiką. Visas kursas išeinamas per 4-5 mėnesius. Pamokos eina dienomis ir vakarais. Dėstoma kompiuteris ir mašinraštis. Mokyklos adresas: 938 WEST 31 PLACE Bishop 7-3013

LIETUVIŠKĄ DUONĄ, TORTUS, PYRAGAIČIUS ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepėjas—specialistas ALEKSAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

738 West 31st Street Telef.: CAlumet 5-2173 (Tik pusė blokų į rytus nuo Halsted Street) PRIIMAMI ĮVAIRUS SPECIALOS UŽSAKYMAI

"IT'S ALWAYS A TREAT" — WHEN YOU SERVE BALDWIN ICE CREAM! ORDER A GALLON TODAY YOUR FAVORITE FLAVOR PACKED ON DRY ICE. NO CAN TO RETURN Rich Delicious Sherbets in All Flavors JUST PICK UP YOUR PHONE CALL AND ORDER NOW CALL LIVINGSTON 8-1500 BALDWIN ICE CREAM CO. 5316 SOUTH STATE ST. — HOME DELIVERY SERVICE

RUDY'S TAP

• DINNERS THAT PLEASE! \$1.75 and up • BUSINESS MEN'S LUNCHEONS 85c and \$1.00 STEAKS — CHICKEN — RIBS Friday Special Lake Perch! All you can eat for \$1.25 CE 3.9748 10240 South Halsted Street

"A VACATION THAT PAYS FOR ITSELF"

FOR YOUR HEALTH: Including Occupational Fatigue, Rheumatoid, Nervous, Circulatory, Toxic and Associated Conditions.

EXCELLENT FOR HEALTH INSURANCE FAMOUS LAMAR BATHS

CY. M. KING, Pres.-Mgr.

* At the South End of Beautiful Bath House Row *

FOR YOUR RECREATION: Year-Around Fishing, Golf and All Southern Hospitality

WRITE FOR INFORMATION OR VISIT US

We can direct you to every need in

HOT SPRINGS NATIONAL PARK ARKANSAS

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON

St. Casimir Monument Company

3914 West 111th Street Vienas blokas nuo kapinių. Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste

Telef. CEDarcrest 3-6335

Musės su siūleliais

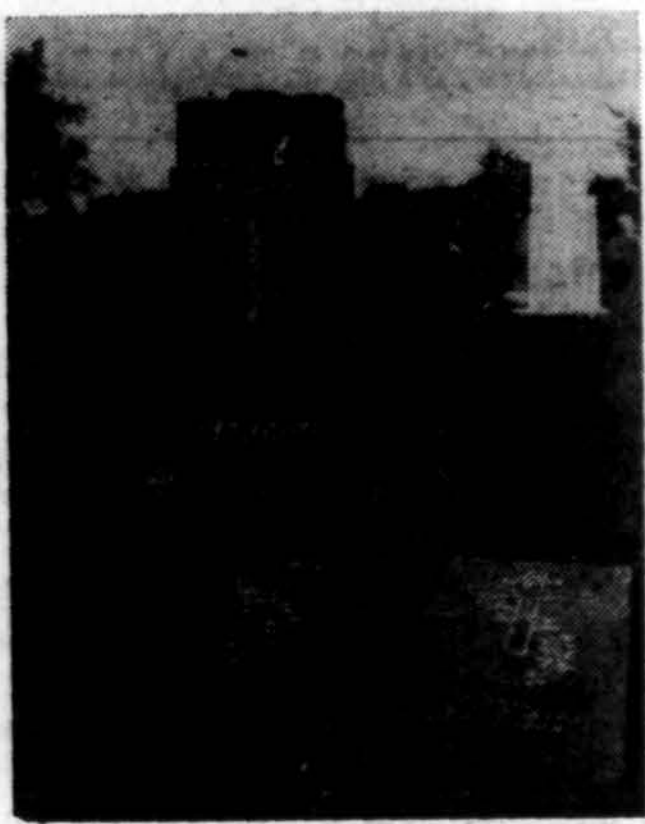
JAV Viešosios Sveikatos tar-nyba, norėdama ištirti musių skridimo toli, jų pasiskirstymą, prieš jas naudojamų nuodų vei-kimą yra tam tikrą skaičių mu-sių atžymėjusi parštais įvairių spalvų nailonų siūleliais.

NUO UZSISENEJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-VIRŲ ir SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų at-virų ir skaudžių žaizdų, uždekte LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudė-jimą ir galėsite ramiai miegoti nak-tį. Vartokite jas taipgi nuo skau-džių nudegimų. Jos taipgi pašalina uždegimą ligos vadinamos PSORIA-SIS. Taipgi pašalina perėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, su-stabdo džiovimą odos ir perplėšimą tarpinių. Yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos dedri-vinių, odos išbrėžimų ir t.t., taipgi tinkamas vartoti vaikuiams kada pa-sirodo skaudus išbrėžimas nuo vysty-klų. Jis yra geras gydymas visų iš-viršinių odos ligų. Le-gulo Ointment yra paruošiamas po 75 ct., \$1.25 ir \$3.50. Pirkit vaistinėse Chi-cagoje ir apylinkėse — Milwaukee, Wisc., Ga-ry, Ind. ir Detroit, Mi-chigan arba rašykite ir atsiskysite Mo-ney order į: LEGULO, Department D. 5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill. MUlberry 5-3694

TROOST - PACHANKIS MONUMENTS

CHICAGO'S MOST BEAUTIFUL SHOWROOM 6819-21 South Western Ave., GROvehill 6-3745

JOHN W. PACHANKIS (Patch)

Open every day, in-cluding Sunday. — a. m. to 6 p. m., and evenings by ap-pointment.

— NEVER BEFORE WAS SUCH AN OFFER MADE — NO MONEY DOWN — Any monument selected now will be set before Decoration Day.

Automobile transportation to and from our show-room is always available — just give us a ring.

ANTHONY B. PETKUS

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE. CHICAGO, ILL. CIGERO, ILL.

GROvehill 6-0142 HEMlock 4-2644 TOWnhall 3-2109

John F. Eudeikis

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS TRYS MODERNIOS KOPYLIČOS

4605-07 South Hermitage Avenue Tel. YArds 7-1741-2 ir BishoP 7-0481

4330-34 South California Avenue Telefonas LAfayette 3-0440 AMBULANC DIENĄ IR NAKTĮ

LIODESIO VALANDOJ

MAŽEIK & EVANS

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobilams vieta Tiema, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavi-mas yra teikiamas dieną ir naktį. Rei-kale šaukite mus.

Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roslando dalyse ir tuojaus patar-naujame.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACHAWICZ

2314 West 23rd PLACE Tel. VIRginia 4-6672 10756 S. MICHIGAN AVE. PULLman 5-1270

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANGE

1446 South 50th AVE., CIGERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1133—1139

JULIUS LIULEVICIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

Biznieriams apsimoka skelbtis "Drauge".

SAFE

Apsaugokite savo brangenybes nuo gaisro, vagies, pametimo. Išsinuomokite "SAFE DEPOSIT BOX" PAS DROVERS. Tik \$4.00 metams (Plus tax) Patogi automobiliams pastatyti Drovers aikštis. Pirmad. iki penktad. — 9 v. r. iki 2 v. p. p. Ketvirtad. vakarais — 5 v. v. iki 8 v. v.

DROVERS SAFE DEPOSIT COMPANY

AFFILIATED WITH

The Drovers Banks

47th Street & Ashland Avenue Yards 7-7000

Combined Resources Over One Hundred Million Dollars

Motery GYVENIMAS

No. 2
(61)

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DANube 6-6887; VIRginia 7-0618

LIET. KAT. MOTERŲ D-JOS VEIKLA LIETUVOJE

O. KRIKŠČIONIENE, Chicago, Ill.

Neabejotinai, Lietuvoje anksčiausiai įsikūrusi moterų organizacija, didžiausia savo narių skaičiumi, apėmusi plačiausią dirvą kultūros, švietimo, socialinės globos ir moterų veiklos srityse buvo Lietuvių Katalikų Moterų draugija. Ji įsikūrė 1907 metais, o 1908 m. Kauno gubernatoriaus įregistravo jos įstatus. Draugija greitai augo, plėtė savo darbą ir 1939 metais turėjo jau per 50,000 narių su 405 skyriais ir 28 rajonais.

Draugija leido laikraštį "Lietuvė", vėliau "Motery Balsą", o nuo 1919 metų pradėjo eiti "Moterys", kuri buvo leidžiama iki rusams okupavus Lietuvą. Ši draugija turėjo abstinencijų, eucharistininkių, mergaičių globos, motinos ir vaiko ir šeiminių ninkių sekcijas, o taip pat socialinės globos fondą, į kurį kiekviena narė turėjo sumokėti vieną litą metinio mokesčio ir kurio pinigai buvo sunaudojami socialinei globai.

Draugija rūpinosi Bažnyčios ir religijos reikalais. Daug jos prisidėjo prie bažnyčių puosimo, pinigais prie bažnyčių statymo, į savo veiklą įtraukė religinę praktiką: bendrą komuniaciją, bendras pamaldas, rekolikcijas ir t.t. Draugijos globėja pasirinkta Sv. Panelė Nuolatinės Pagalbos.

Draugija skelbė nuolatinę kovą su pornografinė literatūra, nepadoriais filmais, kovojo su ištvirkavimu, reikalavo, kad moterys būtų įtrauktos į kovą su prostitucijos legalizavimu. Per atstovę seime kėlė reglamentacijos panaikinimo klausimą, išleido d-rės P. Kalvaitytės knygute "Ištvirkavimas ir prostitucija". Aboliucionistų draugijos vadė d-rė P. Kalvaitytė ir dabar pripažįsta, kad be L. K. Moterų draugijos pagalbos aboliucionistai Lietuvoje nebūtų pajėgę nuveikti tai, ką jie yra padarę.

Draugija visą laiką rūpinosi tautiškos dvasios palaikymu. Rusų laikais prieš pirmąjį Pasaulinį karą lietuviški vakarai, koncertai kėlė tautinį nusiteikimą. Nepriklausomybės atgavimo laikais draugijos narės ir skyriai stovėjo greta vyrų, organizuotai dalyvaudamos tautos darbe. Kada susikūrė Tautos Tarvta, draugija, nors ir nepatenkinta moterų ignoravimu Tautoje, pasiuntė 500 auks ir pažadėjo savo paramą. Jos kreipėsi į Sv. Tėvą, kad jis patartų lenkams sustabdyti kraują lietuvių ir anleistu Lietuvai. Taip pat ji buvo kreipėsi į sentarvininkų valstybes. Draugija organizavo kariuomenės aprūpinimą maistu ir drabužiais. Jos pastangomis buvo sudarytas Lietuvių Moterų Tėvnei ginti komitetas. Pulkam ir batalionams skvriai išsiuntinėjo vėliavas, kurių keletas vėliau buvo patalpinta Karo muzėjuje.

Moterys atliko didelį švietimo darba steigdamos mergaitėms amatų, namų ruošos bei žemės ūkio mokyklas, kurias lankė apie 2.000 mergaičių. Žinoma buvo Farmėlevos mokykla, vėliau Rietavo žemės ūkio mokykla, Balbieriškio, Vabalninko ir t.t. Prie mokyklų buvo steigiami bendrabučiai. Neturtingos mergaitės gaudavo stipendijas. Be mokyklų, visoje Lietuvoje buvo organizuojami trumpalaikiai namų ruošos virimo, konservavimo, švaros kursai. Skyriai turėjo savo knygynus ir skaityklas. Rūpinosi mo-

tinės ir vaiko sveikatingumu ir leido pamokinančias brošiūras. Taip buvo išleista ir išplatinta 10,000 d-rės V. Tumėnienės knygelės "Tavo vaikas". Daugelyje vietų draugijos rūpesčiu buvo panaikintos smulkios ir jų vietoje steigiamos arbatinės. Pati draugija turėjo 27 arbatines.

1929 metais buvo įkurta mergaičių globos sekcija. Jos tikslas — mergaitėms, išėjusioms iš savarankišką gyvenimą, suteikti materialinę ir moralinę globą. Jos išspėdavo mergaites dėl gresiančių pavojų, duodavo laikiną pinigų pragyvenimą, paruošdavo profesijoms, surasdavo darbą, gelbėjo puolusias. 1931 m. įsteigti darbo namai su 50 lovų ir skyriais siuvimo, adymo, skalbimo, mezgimo, knygrišties.

M. Galdikienė

Globos įstaigos buvo įsteigtos ne tik Kaune, bet ir Biržuose, Klaipėdoje. 1939 metais Mergaičių Globos sekcija turėjo vienus globos namus, dvejus darbo namus, tarpininkavimo biurą ir keletą misijų stočių. Kasmet globos namais pasinaudodavo keletas tūkstančių mergaičių. Sėkmingiam darbiui draugija įstojo narių ir Caritas ir į Tarpautinę Mergaičių sąjungą.

1931 m. buvo įkurta Motinos ir Vaiko sekcija, kuri atliko didelį patarnavimą motinų nės-tumo bei gimdymo laikotarpiu. Įsteigti patariamieji punktai, suorganizuota kilnojamoji motinos ir vaiko parodėlė. Įsteigti Kaune motinystės namai. Draugija rūpinosi motinų švietimu ir sąmoninimu jų pareigose.

Socialinės globos fondas teikė tai veiklai lėšų. Galop turime pasakyti, kad draugija visuo-met stovėjo moterų teisių sargyboje ir čia sutartinai veikė su kitomis moterų organizacijomis.

Lietuviai gali didžiuotis lietuvių katalikų moterų darbais. Parodyta labai didelio sugebėjimo organizuoti ir susiorganizuoti.

Viso to sąjūdžio, paskutinius du dešimtmečius, didžiausia veikėja ir nenuilstama darbuotoja buvo greta daugelio kitų Magd. Galdikienė.

Žinios paimtos iš "Mūsų keliai", Roma, 1952.

★ Solistė Roma Vilčinskaitė-Maslianikienė, draminis sopranas, išpildanti šiandien programą inž. baliuje ir pasirodanti Chicagos publikai pirmą kartą, yra lankiusi Muencheno konservatoriją Vokietijoje ir baigusi Carnegie kolegiją New York'e 1953 metais. Ji rengiasi artimiausiu metu suvokti savo reikšmę Chicagoje. Solistė JAV-se inžinerijos mokslą baigusio p. Maslianiko žmona.

Brangiausias palikimas

A. PRUNSKYTĖ, Chicago, Ill.

Pasibaigus pamaldoms, kaip ir visada, žmonės būreliais ėjo iš bažnyčios. Kaikurie tebebuvo susikaupe, gal dar baigė maldą savo sieloje. Daugumas gi ėjo smagūs, šnekučiuodami ar sustoję šventoriuje laukę susitinkant pažįstamų. Juk sekmdienį žmonės susirenkia čia iš visos parapijos.

Vieni skubėjo kiti: nors į vidų sušilti, nes bažnyčioje ir lauke buvo šalta, kiti sėdėjo važius ir traukė namo. Tėvelis atrišo arkli, kuris stovėjo eilėje kitų arklių. Lipome į važį ir mes. Mama užsimeitė ant galvos šiltą skarą, kurios kutai barkstėlėlio į mūsų rudo važio atlašą. Sesuo dar tilpo tarp tėvelio ir mamos. Brolis ir aš sėdomės ant kitos sėdynės, tik blogiau, kad nugara į arkli.

Patempė tėvelis vadžias, ap-suko rankoje botagą ir bėriukas ėmė bėgti. Nebuvo mums toli į namus, bet tokiam ore norėjosi greičiau būti saugiai ir šil-tai viduje. Po kelių dienų atodreki, dienų be saulės, naktį prisingo ir dabar dangus buvo taip žydriai mėlynas, o debesėliai vietomis lyg pauksuotė slinko į vieną pusę. Saulė, nors nepakilus augštai ir nešildanti, bet visą dieną darė tokią šviesią, gražią.

Kai miestelis liko pakalnėje, mūsų bėriukui smagiai užnešus ant kalnelio, pajutome vėją. Jis, šaltokas, gnaibė mūsų žandus ir nosis. Juk jis, galvojau, iškiles augštai ir debesėlius neša. Sesutė ėmė daužyti rankas vieną į kitą. Matyti, ir per kumštines pirštines šaltis pasiekė jos pirštėlius.

— Maryte, imk mano — ir ma mytė užmovė savo pirštines ant šalantių Marytės rankų.

Lyg paslapties tada nesupratau, ar mamytės rankos taip nebijo šalčio?... Dabar žinau, kad jas šildė Didžioji Motinos Meilė.

Bėriukas vis nešė mus pirmyn baltu gurgždančiu keliu. Dėl šalčio, o dar labiau dėl žvarbaus vėjo, važiuojame beveik tylėdami. Štai jau ir miškas! Miške buvo tylu ir ramu, neptė nė vėjas. Jam užteko žaisti medžių

šakose, o kamienus ir žemę paliko ramybėje.

Tėvelis leido bėriukui eiti žing sniu.

Ir važiuojame lėtai. Dabar galėjome besidairydami ir kalbėtis. Brolis buvo truputį didesnis ir jis dažnai leidosi su tėveliais į pokalbį. Šnekėjosi apie kažką, jie ir dabar. Marytė, pamatiusi ką keistesnio ar įdomesnio, klausinėjo mamos. Buvau kartu su jais, bet kurį laiką, rodos, negirdėjau nieko, ką jie šnekučiuavo. Mano ausys buvo pilnos pušų ūžesio. Pušys buvo augštos, augštos ir nedaug plonesnės už mūsų neseniai pastatytą namo sienas. Kažkas pasuko Jakštų keliu ir girdėjau varpelio skambėjimą. Žiemą daug kas mėgo varnelį prišiti prie lanko. Pušų ošimas ir varpelio skambėjimas taip derinosi, pynėsi ir, atrodo, tai buvo, lyg neseniai bažnyčioje pasibaigusiu pamaldų tąsa. Medžio stuobri kalė genys, taip ritmiškai, kad atgarsys lygiai aidėjo per visus medžių kamienus.

Atsidiūrėme toje vietoje, kur nemažas plotas didžiųjų medžių, gal statybai, buvo iškirstas ir kasmet stiepsi augstyn jaunos eglaitės. Po nakties jų šakos buvo lyg krėstė apkrestos sniegu. Eglaitės atrodė taip pasipuošusios, lyg tai būtų žiemos dovana miškai. Paukštis, turbūt, įsieškodamas maisto, skraidė nuo šakos ant šakos. Šakutės svyravo ir sniegas krito žemėn gniūžtėmis ir birėjo pūkais. Žemėje matėsi žalių samanų kuokštelės ir vietomis kyšantieji bruknienojai. Žiema, jos truputį gyvos žalumos baltame sniege atrodė taip gražiai ir net teikė jaukumo. Ir galvojau, kaip gera miške...

Pakalnėlė. Atsisukau. Bėriukas bėgo riste.

Mintimis grįžau prie bešnekančių savųjų. Turbūt, pasinaudodamas miško tylo, tėvelis buvo įsileidęs į ilgesnį pasakojimą. Ir mačiau, kaip jis sudomino broliuką. Man liko tik pabai-gyta — visa kita suglobė miško tylo.

Tėvelis kalbėjo:

Marija Aukštaitė

Duryse žiedai

Augštame kalne, kur kedrai stovi —
Iškiles kapas, gėlėm sužiūręs...
Tai čia tos duryse žiedais liepsnoja,
Tai šitos duryse spėlionę turi.

Mistika rymo plaukus paleidus.
Mėgink'atspėti josios didybę.
Marmorus, kryžius, įautus raudos...
Duryse ir duryse žiedų gausybę.

Tai čia tos duryse, kur mes išeinam
Iš šitos žemės ir tik per žemę.
Mirtis prirengia sopulių kainą
Ir mus išlydi, kai daug kas gema.

Ir mes išeinam ir nebegrižtam.
Mistika rymo galvą nuleidus.
Duryse žiedai tarpsta ir vysta —
Simbolizuoja ramybės veidus.

— Vaikai, stenkitės neįžeisti ir mokiškite pagerbti ir paprasčiausią žmogų. Išklauykite ir priimkite ir jo gerą patarimą.

— Kad ir mažas piemenėlis man ką sakytų, ir jei tik gera — jo paklausyčiau, — užbaigė tėvelis.

Vėl prieš akis — vien ošiantieji didžiuliai medžiai. Jų šakose jau mirgėjo mėlynas dangus ir tysojo kalneliais apsagstytai baltai laukai.

Iš miško išlėkęs žilvarnis puslankiu sparnais perskrodė orą ir grįžo atgal. Gal jam ten geriau patiko.

Šaltokas lauko vėjas nemaloniai mėgino vėl žaisti su mumis. Paragino tėvelis bėriuką ir jis skubiai nešė mus į šiltus namus.

Tada tėvelio pasakyti žodžiai man pasiliko atmintyje visam amžiumi. Įsidsėjau juos į savo širdį ir, kaip palikimą, brangesnį už auksą, nešuosiu jį, išėjusi gyventi viena.

Moteris ir prezidentus?

Vienoj televizijos programoj buv. prezidentas Harry S. Truman buvo paklaustas, kokia yra jo nuomonė, jei JAV prezidentu būtų išrinkta moteris. Truman atsakė, kad jis tam pilnai pritaria. Anot jo, moteris galėtų būti "geras prezidentas".

Jau senovėje panašus klausimas monarchijose buvo išspręstas teigiama prasme. Istoriijoje yra žinomi faktai, kad būta daug karalienių, kurių viešpatavimu žmonės buvo labiau patenkinti, negu karalių. Anglija labiausiai iškilo karalienės Viktorijos laikais. Ir dabar anglija neslepia džiaugsmo, turėdami vėl karalienę.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Florentina Zapkuvienė, atvykusi prieš metus iš Torrington, Conn., apsigyveno Chicagoje. Lankiusi ir baigusi brailybės kursus, suruošus Inž. ir Arch. sąjungos Chicagoje (dipl. inž. J. Lenkevičiaus vadovaujamas), ji gavo gerą vietą Dabar dirba Miehle kompanijoje braižytoja ir vertėja. Savo darbu ir darbo sąlygomis labai patenkinta, nors ji yra vienintelė moteris darbovietėje tarp 50 vyrų.

★ Aldona Valešaitė pravedė ritminės gimnastikos pamoką sausio 10 d. Palmer House viešbutyje įvykusiame gimnastikos ir šokio mokytojų (National Association of Dancers) suvažiavime. Dalyvavo mokytojai ir asistentai.

A. Valešaitė dėsto gimnastiką Augst. Marijos mokykloje (vien lietuviškoms). Ji taip pat turi šokio studiją Chicagos miesto centre.

★ Chicagos Liet. Moterų klubas ruošiasi šio mėnesio pabaigoje paminėti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį ir taip pat spaudos atgavimo 50 metų jubilėjų.

Programos tvarkymui vadovauja klubo pirmininkė Antoinette Kazanuskienė.

Hollywoodo dieta

STEF. STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Jeigu norime išlaikyti normalų svorį, sveiką ir gražią odos spalvą bei grakščias kūno linijas, pamėginkime bent keletą savaičių prisilaikyti šios Hollywoodo rekomenduojamos dietos.

Pusryčiai ir vakarienė

Vaisiai ir riešutai, pvz. 2 obuoliai, 1 bananas arba apelsinas, keletą džiovintų vaisių, 3 — 4 riešutai, 2 — 3 riekutės juodos duonos su sviestu ir stiklinė arbatos ar pieno.

Vakarienei galima išgerti su vaisiais stiklinę jogurto, arba iš minėtų vaisių pasigaminti salotas. Į salotas dėti šiek tiek cukraus ir įtrakuoti citrinos žievelės. Dar leidžiamas ir toks darvinys vakarienei: 4 valg. šaukštai avižinių dribsnių, 1 valg. šaukšt. kondensuoto saldaus pieno, 1 valg. šaukšt. citrinos sunkos, 3 — 5 valg. šaukšt. vandens sumaišyti su kapotais vaisiais. Viska gerai išmaišius, parbarstyti tarkuotais riešutais.

Pietūs

Tik dvi ar tris dienas savaitėje galima valgyti mėsą, likusio mis dienis pietums valgoma deserto. Tačiau niekad nevalgomi abu patiekalai kartu, išskyrus sekmadienį. Kaip užkandį ar priešpiečius galima suvalgyti kiekvieną dieną lėkštę salotų, paruoštų su citrinos padažu. Kartu su salotomis arba prieš tai leidžiama išgerti stiklinę pomidorų ar apel-sinų sunkos. Be to, keletą riekutėlių juodos duonos su sviestu.

★ Dr. Ona Sruogienė, atliekanti interną Loretta Igoninėjė, priėmė pirmuosius dvynukus, gimusius Chicagoje 1954 m. Tą įvykį atžymėjo ir įdėjo nuotrauką "Chicago Daily Tribune".

★ V. sktn. Ona Zailskienė surinko \$400.00 Vasario 16 gimnazijos namams; per ją Vasario 16 gimnazijos namas paskyrė \$50.00 Janina Monkutė Marks.

★ Skautininkės Bega Barniškaitė ir Stefanija Radzevičiūtė, abi iš Cleveland, Ohio, lankėsi Chicagoje skaučių Seserijos rėikalais.

It darbščiosios bitelės

Ona Zailskienė, Cicero, Ill.

Sausio 12 d. šv. Antano parapijos svetainėje įvyko Sv. Kazimiero Seserų Rėmėjų t. skyriaus narių Cicero metinis susirinkimas.

Dalyvavo dauguma narių. Iš jų 125 užsimokėjo nario mokesčių.

Iš metinės apyskaitos, kurią patiekė pirm. L. Šeputienė, paaiškėjo, kad skyrius per praėjusius metus turėjo \$7,000 pajamų. Apsvarstius eilę bėgamųjų reikalų, nutarta kovo 7 d. 7:30 val. ryte eiti prie bendros Komunijos, o vakare dalyvauti metinėje vakarieneje.

Vienbalsiai perrinkta ta pati darbštų valdyba: L. Šeputienė — pirmininkė, E. Kaminskienė ir P. Zakarienė — vicepirmininkės, V. Petrauskienė — raštininkė, Genienė — finansų raštininkė, T. Stučinskienė — kasininkė.

Agota Jaukšienė 9 skyriaus narių vardu įteikė nenuilstamai ilgametei pirm. Šeputienei dovanėlę.

Kun. klebonas Ig. Albavičius, pastebėjęs, kad seserys yra didelės kunigų pagalbininkės, sveikino jų rėmėjas ir pasidžiaugė, kad jų parapijose dirba, it darbščiosios bitelės. Jos remia visus geres darbus. Klebonas linkėjo joms Dievo palaimos visuose darbuose.

Susirinkimas baigėsi prie vaišių stalo, kurias paruošė A. Petkevičienė, O. Šniaukšienė ir B. Daunienė.

PASAULIO GERIAUSIAI APSIRENGIANČIOS MOTERYS

Pagal New Yorko rūbų instituto parinktą sąrašą 1953 metais geriausiai apsirengiančių moterų pirmąją figūruoja Mrs. William Paley (kairėje) iš New Yorko. Antroje vietoje — Mrs. Winston Guest (dešinė) iš New Yorko ir Palm Beach, Fla. Ir trečioji yra Mrs. Byron Foy (vidury) iš New Yorko.